ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч. 12 ГРУДЕНЬ 1990

No. 12 DECEMBER 1990

ПРОМІНЬ

VOL. XXXI DECEMBER 1990 No. 12

видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Виходить раз у місяць
Редагує Редакційна Колегія, редактор — Олена Гринь
Адміністратор і англомовний редактор —
Маруся Тарнавецька-Зурек

PROMIN
P.O.Box 3551, Sta. B.,
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3R4

Річна передплата в Канаді $15.00
Передплата до інших країн 17.00
Одно число 1.50

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли.

PROMIN

Ч. 12 ГРУДЕНЬ 1990 РІК XXXI

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee, Editor — Olena Hryn
Administrator and English Editor —
Marusia Tarnawecka-Zurek

PROMIN
P.O. Box 3551, Sta. B.,
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3R4

Subscription in Canada $15.00
Other countries 17.00
Single copy 1.50

The editors reserve the right to edit submitted materials.

ЗМІСТ

Олена Гринь — Народний Рух України 1
О. Г. — Конференція Союзу Українок Канади 3
Галина Михальчук — Вітаємо Галину Гнатишин З відзначенням „Персонс Аврд" 4
О. Г. — Дні козацької слави 6
Уляна Пелех — Українське коріння в кримській землі 7
Ол. Підсуха — Кременчуцьке море 7
О. Г. — Олена Пчілка (60 років з дня смерти) 8
Олена Пчілка — „Надіє, вернися" 9
— „Волинські спогади" 9
Уляна Пелех — Оксана Пахльовська (закінчення) 10
Оксана Пахльовська — „Старий вітер. Дніпро" 10
Уляна Пелех — Створено лябораторію української культури 11
Анна Холод — Наша „Північ" 11
Галина Михальчук — Виставка картин Тані Аксюк в Оттаві 12
Нашим дітям 21
Галина Кошарич — бенкет в честь появи появи в світ історії „Сумківські стежки"..... 22
Вісті з музею, Едмонтон 22
Галина Михальчук — 30-ліття відділу С.У.К., ім. Лесі Українки в Оттаві 24
Галина Онуфрійчук — Діяльність Комітету Українок Канади відділу у Вінніпезі 26
Присутній — 50-літній ювілей подружжя Василя і Василини Бонар 27
Григорій Мигаль — Померла Наталя Вацик 28
Квіти незабутній 29
Поправка 29
Квіти незабутнім 30
Оголошення 31
Нашим господиням 32

CONTENTS

Helen Raycheba: Atena Pashko Chairperson of re-established Soyuz Ukrainok (Lviv) visits Edmonton 13
Marusia Tarnawecka-Zurek: Profiles 15
Anne Cholod: Challenges of Northern Nursing in Canada 15
Helen Raycheba: Ukrainian Canadian Congress Annual Conference (Edmonton) 18

На першій сторінці обкладинки: знак виготовлений манітобським відділом прихильників Руху.
На третій сторінці обкладинки: Пресфонд. Поправка. Розшуки.
На четвертій сторінці обкладинки: Ні, союзному ярму!

Second Class Mail Registration Number 1925
International Standard Serial Number ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

НАРОДНИЙ РУХ УКРАЇНИ

Таки дожив... Таки діждався
Благословенної пори,
Коли видзвонює душа вся:
— Завісу знято. Говори!
Ол. Підсуха

Народний Рух України заснований у Києві в вересні 1989 р. Це була весна національного пробудження народу, який був приспаний облудними ідеями комунізму.

Пророцтва Івана Франка про те, що держава, побудована на теорії Енгельса, стане тюрмою, страшнішою за будь-які поліційні режими, справдилися. За ідеями марксизму-ленінізму комуністи перетворили Україну в величезну руїну. Крім нещасть, злиднів, страт духовних і матеріяльних комунізм нічого іншого не приніс. Народний Рух став на шлях перебудови цього суспільства.

Завданням Руху є протиставитись цій облудній ідеології. Принципи християнської моралі й етики, любови до людини є засадою Руху. Єдність українського народу мусить будуватись на спільній праці за нашу свободу, за політичну і економічну незалежність України. Народний Рух України і є такий об'єднуючий орган різних груп для боротьби за демократію, за політичну і економічну незалежність України. Кінцева мета цієї боротьби — створення незалежної суверенної держави.

Різні групи можуть висувати різноманітні шляхи і методи для досягнення цієї мети. Як один із засновників Руху, Лев Лук'яненко, висловився: „Методи залежні від обставин, мета незалежна від обставин!... Ми всі знаємо і кажемо: якби ми народилися в 17 ст., ми взяли б шаблю і коня для боротьби; якби ставали ми до боротьби в 17-их роках, мабуть ми взяли б кулемет і так само воювали б за незалежність України. Тому, що ми виросли після закінчення війни, ми взяли в руки перо і стали боротися юридичними методами і способами пропаганди".

Це письменники перші виступили за створення Народного Руху України. Серед молодих є багато поетів, прозаїків, критиків, літературознавців, які стали за створення Народного Руху України, бо вони вірять у її світле майбутнє. Це вони мусять взяти перо і писати про людей талановитих і діяльних, мудрих і чесних, віддаих ідеї національного відродження. Це їм треба писати про людину, яка сміливо виступила б проти колгоспної кріпосницької системи. Бо чому так повільно і неохоче люди беруть землю в оренду? А тому — що віддати землю на кілька років — це не довіряти селянинові. Земля повинна належать місцевим радам, які передадуть її на вічне користування з правом спадкоємности тим хто її обробляє. За це стоїть Народний Рух України.

Шахтарі Донбасу провели політичний страйк. Рух всі їхні вимоги підтримав. Про це все треба писати, та, на жаль, в УРСР і паперу брак. Вол. Яворівський пише: „маємо Карпати, маємо Полісся, маємо Лісостеп. І не маємо паперу, бо — не маємо держави". А спілка письменників ще мусить виконати функцію центру українського відродження.

Щоб будувати майбутнє, треба знати минуле. Народ пробуджується, хоче знати правду про історичне минуле, що було недоступне раніше. „Тепер нашим завданням привернути людей до історії". Живий ланцюг у день 22-го січня, здвиг народу на Запоріжжі у 500-річчя заснування Січі — це все сколихнуло душу народу, а „масові спалахи — це перший крок до самостійности" (Мих. Горинь).

У видавництві спілка письменників мусить постаратися про зміни. Спілка мусить мати систему спілчанських кооперативних видавництв. Валюта за кожен примірник книжки, часопису „Літературної України" чи інших, які йдуть за кордон, мусить іти не в діряву всесоюзну казну, а на рахунок редакції чи „Українського письменника" (так має називатись видавництво за пропозицією Вол. Яворівського). Тільки тоді можна мати модерні друкарні, редакційні і компютери.

„Ще ніколи нас, письменників, так підло не цькували, як зараз. Та ще ніколи ми не мали такої потужної і ревної підтримки народу, як зараз. Не вироджуймося, не перероджуймося, а — відроджуймося!" — так закінчив Яворівський свій виступ на з'їзді письменників.

Для співпраці з українською діяспорою (українцями, що живуть за кордоном) налагодилось видавництво журналу „Світовид" для літераторів і молоді. Співредактори — Ігор Римарук (Україна) і Б. Бойчук (США). Складається журнал в Америці (ломка), а друкується в США і Україні. Видано 20 тисяч першого числа для України і 1.200 примірників в Америці. Це Рух започаткував зміну відносин між українцями, що живуть у США, Канаді (так звана українська діяспора) та українцями, що живуть в Україні. Ще Олександер

Підсуха на засіданні двох комісій Верховної Ради УРСР з приводу статусу української мови привселюдно запитав присутніх депутатів, чи бачив хто з них живого націоналіста? Він побажав, щоб у пресі було розвінчано жупел (страхопуд) націоналізму. Бо ж довший час звичайні прояви синівської любови до української мови і до народу, або ж дбання про розвиток культури українського народу вважалось „буржуазним націоналізмом".

А що сказав про нас голова Руху Іван Драч? „Ці люди в основі своїй хочуть добра і щастя нам, Україні. Це спонукує їх працювати на культуру разом з нами, отже на перебудову. Нам треба працювати разом. Майбутньої культури без цього єднання ми не побачимо". Як бачимо, не тільки матеріяльної помочі хотять від нас, українців, в Україні. „Поміч Україні повинна йти в першу чергу шляхом культурних контактів, наукових, інтелектуальних, видаванням книжок, підготовкою шкільних підручників. Саме такі контакти тепер для нас надзвичайно важливі, а матеріальні добра самі того дати не можуть. Але наша дружба мусить бути двостороння і так її слід нам плекати" — Мих. Горинь, голова секретаріяту Руху. Я навмисне наводжу так багато цитат, щоб ви самі чули (читали) їх бажання контактів з нами.

Тепер знову до завдань Руху і до його осягів дотепер. Отже, Рух — штаб діяльности всіх партій, політичних і неполітичних угрупувань народу. І Рух, і різні партії будуть мати єдину мету — незалежність України. В ім'я єдности Рух буде піднімати не авторитетні особи, а авторитет конструктивної думки. Українському народові потрібні фахові, історичні, економічні, культурні, екологічні знання. І тут ми також можемо допомагати йому.

Від часу заснування Руху постало багато українських національних установ, організацій і товариств. Виборено статус української мови. Багатолюдними страйками і протестаційними походами зрушено українську спільноту. Відроджуються українські національні церкви, відзначаються українські національні свята. День 22 січня — день самостійности і соборности України, проголошеного 1917-1918 років, було урочисто відсвятковано. І, звичайно, чорнобильська трагедія, цей слідуючий ґеноцид українського народу після голодомору 32-33 років, відіграв величезну ролю в самоусвідомленні українського народу. Комуністичний провід привів Україну в „нікуди" (як говорили першотравневі гасла в Москві), привів до загибелі великої частини України. Ось з якою відозвою до громадян звертається виконавчий комітет Руху м. Горлівки (в районі Донбасу - ред.): „Всі, кому дорога майбутня доля дітей та онуків без жахів комунізму, кому дорога Україна, ставайте до боротьби за перетворення нашого суспільства, вступайте до нових громадсько-політичних організацій, альтернативних комуністичній партії Совєтського Союзу". І такі комітети Руху створені по всіх містах України.

Демократичний Рух уважає, що в існуючій ситуації потрібна масова пропаганда самостійницьких ідей серед народу, потрібне політичне усвідомлення народу.

Верховна Рада прийняла три важливі документи: 1) декларацію про державний суверенітет України, 2) закон про економічну самостійність, 3) закон про проходження військової служби на території України. Вони прокладають дорогу для досягнення повної самостійности української держави. Все це було, звичайно, можливо завдяки чималій частині демократичних делегатів у верховній Раді та ще деяким прозрілим в душі українцям, які ще не рішились на відкритий виступ проти існуючого режиму. Сьогодні головним завданням є введення проголошених принципів в життя. Віцепрезидент Української Наукової Академії Вячеслав Брюховецький (він і член секретаріяту Народного Руху України) вважає, що декларація про державний суверенітет України є важливий документ для долі нашого народу. „Ми дістали конституційний обов'язок перед усім народом: збудувати свою незалежну державу!" Звичайно, ми ще далекі від здійснення цих всих проголошень .

Ми знаємо, як тяжко просувається справа введення української мови в школах і в інших державних установах. Але, все ж таки, закон є і українська мова починає займати належне їй місце.

Мих. Горбачов зі своїм комуністичним проводом опинився в великій економічній кризі і, щоб спасти імперію, тепер творить договір нового Союзу.

Але, як сказав Мих. Горинь, це замало і запізно. Він вважає, що процес розпаду імперії може бути сповільнений, але не може бути стриманий. Він вважає, що Україна мусить стати частиною Европи. Історія вчить, що є один нерухомий закон суспільного буття — це закон постійних змін. В це вірить Народний Рух України і в це віримо ми. А тому в усіх містах США, Канади і

Австралії постали товариства прихильників Народного Руху України.

В червні цього року Канадське Товариство прихильників Руху відбуло перший з'їзд своїх осередків. Очолив товариство відомий підприємець і діяч української громади — Ераст Гуцуляк. Сьогодні налічується однинадцять осередків КТПР (Канадське Товариство Прихильників Руху) по всій Канаді: в Гамільтоні (очолює Орися Сушко), в Лондоні (Микола Тищенко), Монтреалі, Ошаві, Оттаві (Юлія Войчишин), Саскатуні (Рома Сушко очолює саскачеванський відділ), Віндзорі (Галина Мордованець-Регенборґен), Вінніпезі (Ярослав Розумний очолює манітобський відділ), Ванкувері (Оксана Крипс), Тандер Бей (Петро Михайлишин) і в Торонто (Ераст Гуцуляк.

Канадське товариство за короткий час об'єднало близько 2-х тисяч реальних членів та тисячі громадян, які допомагають братам в Україні.

Товариство разом з американським товариством вислало 30 тисяч тонн медичного обладнання, ліків та харчів для хворих дітей („Дітижертви Чорнобиля"). Плянується виміна спеціялістами, спільні підприємства. Як подається в комунікаті 22 серпня 1990 р. (див. вересень „Український Голос") на закуп технічної і бюрової апаратури було зібрано 138.000.00 американських долярів. Від КТПР 54 тисячі долярів. Михайло Горинь, голова секретаріяту Народного Руху України, подав до відома, що Рух вже одержав технологічну апаратуру. Це дуже вчасно, бо Рух приготовлявся до другого Конґресу в жовтні цього року. Особливу подяку отримало канадське Товариство прихильників Руху від голови Народного Руху України Івана Драча

* * *

На кінець хочу звернути увагу на знак на першій сторінці журналу. Цей знак Канадського товариства прихильників Руху. Його виготовив манітобський відділ, керований професором Ярославом Розумним (головою славістичного відділу Манітобського університету), під патронатом Конґресу Українців Канади і Світового Конґресу Вільних Українців. Він виготовлений у формі нашого національного знаку Тризуба, насправді ж він складається з трьох літер Р, У, Х, і ви вже знаєте, це означає Рух (див. обкладинку). Ви знаєте також, що дуже важливу ролю в національному відродженні України відіграла національна символіка — прапор і герб.

Олена Гринь

КОНФЕРЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

САСКАТУН, САСКАЧЕВАН

В днях 16-17 листопада відбулась Конференція Союзу Українок Канади, на яку були запрошені провінційні голови, а саме: Стефанія Шпитковська — східня Канада, Марія Цьона — Саскачеван, Соня Бейзик — Манітоба, Вікторія Пушка — Британська Колюмбія, Карля Козак — Альберта. Крім того були гості: голова Союзу Українців Самостійників — Марія Ткачук, відома журналістка і заслужена діячка Савеля Стечишин, попередня голова Централі Союзу Українок — Анна Холод, попередні провінційні голови і референтки, а також редактор журналу „Промінь" Олена Гринь.

П'ятниця була присвячена зустрічі з управою музею в Саскатуні. Пан А. Качковський висвітлив фільм та познайомив з працею і проблемами в Музеї. Головна проблема — це кошти для збереження експонатів. Присутні були пані Наконна — голова і пані Федорак — куратор. Поскільки цей музей є музеєм Союзу Українок Канади, то й обов'язки лежать на членках Союзу Українок Канади.

В суботу, 17-го листопада, в приміщенні „Колоніял Готель" відбулася конференція Союзу Українок Канади.

Заслухали короткий звіт голови Союзу Українок Канади Марії Воронюк, референтки персоналу Анни Клапоущак, референтки екології Ольги Райчеби.

Після цього приступили до наміченої програми, а саме: приготування до з'їзду 1990 року. Вибрали номінаційну комісію, верифікаційну комісію, висунули кілька кандидаток на гостя-промовця на з'їзді, обговорювали гасло з'їзду і інші справи, які мають бути порушені на з'їзді.

Всі подані пропозиції мають бути узгіднені з іншими відділами Союзу Українців Самостійників (СУМК, ТУС), і кінцеві рішення оголошені перд з'їздом.

Конференція пройшла в теплій товариській атмосфері завдяки доброму приготуванні до неї Централі Союзу Українок Канади, за що ми всі їм дуже вдячні.

О. Г.

ВІТАЄМО ПАНІ ГАЛИНУ ГНАТИШИН З ВІДЗНАЧЕННЯМ-МЕДАЛЕЮ „ПЕРСОНС АВАРД"

У Рідо Гол в Оттаві, 16 жовтня 1990 року, Генерал-Ґубернатор Канади Достойний Роман Гнатишин, вручав шістьом заслуженим, вибраним, жінкам медалі т.зв. „Нагорода людини" — „Персонс Авард".

Нагорода ця підносить жінку, як особу, в рамцях державного закону і навіть дає їй право бути назначеною до Сенату Канади.

Одною з таких жінок була визначна українка, провідна членка Союзу Українок Канади, Пані Галина Гнатишин.

Галина Гнатишин родом з Саскачевану. Була студенткою учительського семінара в Саскатуні і питомкою Інституту ім. Петра Могили. Згодом учителювала в Саскачевані, була в проводі Союзу Українок Канади, заснувала Комітет Українок Канади в Саскатуні і провадила його. Під час другої світової війни працювала в Центральнім Воєннім Комітеті, в Червоному Хресті, та була відзначена за працю. Багато праці поклала в Канадській Національній Жіночій Раді і була учасницею зібрань світового значення і конфе-

Гурток українок на вечорі нагороди „Персонс Аворд".
Зора Луцик-Джексон, Марія Ткачук, Галина Гнатишин з медалею, Ліза Маларек, Ґеня Божик, Галина Михальчук.

ренцій Міжнародньої Жіночої Ради в Істамбулі, Бенґкок, Амстердамі, Перу, Австрії, Осло, Баґоті і Найробі. В 1974 році була вибрана до екзекутиви Канадської Комісії ЮНЕСКО. Дістала безліч нагород і медалю від Єлисавети II за її загальну громадську працю, а Саскачеванський університет надав їй почесний докторат права.

Галина Гнатишин одружилась в 1931 році з адвокатом Іваном Гнатишиним, який був назначений до Сенату в 1959 році. Є матір'ю чотирьох дітей, які всі є адвокатами, а Роман тепер є Генерал-Ґубернатором Канади.

Номінація Пані Галини Гнатишин була подана Саскачеванською Радою Жінок за її великий вклад праці, що включало її головство в Канадській Національній Жіночій Раді на протязі 9 років.

Отож у вівторок ввечері відбулось відзначення в Рідо Гол, резиденції Генерал-Ґубернатора Канади. Зібралось чимало гостей, переважно родина і приятелі тих, кого відзначали, а також багато представниць жіночих організацій, визначних жінок з Парляменту і Сенату. Від Союзу Українок Канади приїхала голова СУС Пані Марія Ткачук з Саскатуну, а з місцевого відділу Союзу Українок Канади були: добр. Ґеня Божик, голова відділу Ліза Маларик, секр. і кореспондентка Галина Михальчук та Зора Луцик-Джексон.

Господинею вечора була Кей Стенлі, координатор „Статус оф Вумен". Вона прочитала коротку історію змагання жінок за свої права, їхній вклад праці і їхня роля в прогресі за ліпшу будучність жінкам. Потім говорив Генерал-Ґубернатор, Достойний Роман Гнатишин, про значення нагороди, яка була признана вперше 61 рік тому, та про жінок, які отримують медалі-нагороди, підкреслюючи, що кожна з тих жінок доторкнула своєю працею життя інших. Цього року медалі отримали Ґеральдін Бейлі — Алберта, Терез Лаплант — Квебек, Д. Ґаллен-Чіссон — Нью Брансвік, Ірена Ґрент — Манітоба, Галина Гнатишин — Саскатун, Джін Скот — Британська Колюмбія.

Вечір закінчився прийняттям, на якому гості могли познайомитися і обмінятись думками.

Ще раз сердечно вітаємо Пані Галину Гнатишин з відзначенням та медалею „Персонс Авард".

Галина Михальчук

ДНІ КОЗАЦЬКОЇ СЛАВИ

Вже 16-го і 17-го червня Запоріжжя відзначило сумну дату: 215 років від зруйнування Запорізької Січі імператрицею Катериною II-ою. Це руйнування продовжується й тепер, коли Дніпро загатили в Новій Каховці і вода покрила велику територію Запорізької Січі.

Велика кількість людей зібралась в ці дні, поклали вінки Петру Кальнишевському. Було запропоновано назвати одну з вулиць Запоріжжя його іменем.

Кобзар Володимир Голобородько і бандуристка Ірина Назаренко виконали кілька історичних дум. Артистка Тетяна Мірошниченко прочитала „Розриту Могилу" Тараса Шевченка. Це все зробило велика враження на присутніх. Багато чоловіків записалось до Товариства Запорозьких козаків.

Та щоб зрушити народ, пробудити національну свідомість населення Запоріжжя і його околиць в днях 3-го, 4-го і 5-го серпня було організовано всенародне свято — 500-річчя Запоріжської Січі. Велика кількість людей прибула з усіх закутків України. Багато було в козацьких одягах, жінки в національній ноші. Всі вони разом з священиками і провідними діячами Руху гордо марширували вулицями. Похід ішов від Хортиці аж до центру міста (12 км). На схилі Дніпра відслужено молебень.

На символічній могилі козацького отамана Сірка висипали сотні шапок землі, привезеної з усіх куточків України.

Після співу „Боже Великий, Єдиний" виступали: Дмитро Павличко, Володимир Яворівський, Іван Драч.

Володимир Яворівський сказав, що українці повинні бути господарями своєї землі, що українці повинні жити в своїй власній державі.

Голова Народного Руху України отримав шаблю, віднайдену на острові Хортиця 20 років тому. Тримаючи віднайдену шаблю в руках Іван Драч сказав, що тепер змінилися часи, треба воювати за самостійну Україну інтелектом і працею. Тож „Годі спати, вийдіть з хати!" — закінчив своє слово Іван Драч.

Вважають, що на святі було біля пів мільйона людей.

О. Г.

УКРАЇНСЬКЕ КОРІННЯ У КРИМСЬКІЙ ЗЕМЛІ

Не було б коріння — не було б тієї пишної, розлогої крони дерева дружби народів, які населюють нині сонячний півострів.

Таким вступом починає свою статтю п.н. „І рада б душа в рай..." голова ради Кримського обласного Товариства української мови ім. Тараса Шевченка, голова його і поет, Д. Кононенко.

Українське населення Криму — його там 720 тисяч, збудилося, національні проблеми у нього стали актуальними, автор закликає розв'язувати їх тепер негайно, не відкладаючи на завтра.

А розв'язувати проблем треба багато, Хоч, згідно з законом, в Криму повинна бути щонайменше одна українська школа, її тепер нема. — В Сімферополі була тоді, коли Крим був Автономною РСоціялістичною Республікою і входив до РСФСР. Наприкінці 50-х, на початку 60-х років в українському Криму була українська школа-інтернат, яка згодом під час т.зв. застою зникла.

Автор порівнює стан українського шкільництва лиш в одній провінції Канади, де існує дванадцять комп'ютеризованих українських шкіл поруч з церквами, бібліотеками, музеями зі станом у Криму. Українські школи є в Ленінграді, а в Криму — нема, знаки приналежности Криму до України зникли під час застою.

Д. Павличко у своєму виступі закликав населення Криму до братерства. Повернулося до Криму, (і українці раді тому) близько сімдесят тисяч татар, мають вони свою газету, відроджують національний театр. Росіяни ж мають багато своїх газет і кілька театрів. А для українців видається двомовна „Крымская правда". Тому в 1989 році Т-во української мови вислало звернення з великою кількістю підписів до обласного комітету партії, але відповіді досі не дістало.

У Кримському українському театрі драми і музичної комедії були поставлені: „За двома зайцями" та „Сорочинський ярмарок", але молоде покоління, яке виросло в Криму, ще не бачило ні „Наталки Полтавки", ні „Назара Стодолі", ні „Марусі Богуславки", ні „Лимерівни", ні інших клясичних п'єс та творів сучасних драматургів. А те, що тепер готують українською мовою оперету „Баядеру", не зможе зацікавити українців. Вони прагнуть відродження національного театру. Справа з україномовним „Баядером", вистава якого не має глядачів, подібна до того, як в школі, коли частина учнів є на лекціях української мови, а решта звільнена з лекцій — грає в „морський бій". На викладах філології в Сімферопольському університеті лише спеціяльні предмети викладаються українською мовою. А це студентів з українських сіл не вдовольняє, вони не дістають знання рідної мови на вищому рівні.

Товариство української мови не має свого приміщення, щоб могти вести культурно-освітню працю: співи, гра на бандурі, вишивання, кераміка і т. подібне. Воно винаймає приміщення у одній з місцевих кооператив. Існує в Сімферополі будинок дружби народів інших країн, але нема де плекати дружби народів, які живуть у Криму.

Проте, голова Т-ва української мови ім. Тараса Шевченка повідомляє, що в плянах його є читання Лесиної творчости, організувати свято кобзарської музики і співу із кращих колективів Криму, талановитих кобзарів-бандуристів, організувати свято української мови, Івана Купала, створити український народній хор, організувати недільні і українські школи. Д. Кононенко, кінчаючи свою статтю, запитує: „Та як працювати в обстановці непорозуміння, недовіри?" Та, спостерігаючи розвиток подій в Україні треба вірити, що в Криму настане справедливість, зрозуміння потреб людей, що там живуть.

Уляна Пелех

Подано за Д. Кононенком, „Вісті з України" ч. 34, 1990

КРЕМЕНЧУЦЬКЕ МОРЕ

„Немає другого Дніпра..."

Т. Шевченко

Дніпра нема, а є болотні твані
Та ще зелений сморід навкруги
Твої, Тарасе, правнуки погані
Спаскудили Дніпрові береги.

А все ж робилось ніби для добра,
А вийшло — ні добра, ані окраси...
Нема, писав ти, другого Дніпра,
Немає вже і першого, Тарасе.

1961

ОЛЕНА ПЧІЛКА

(60 РОКІВ З ДНЯ СМЕРТИ)

„Гарна постать з прекрасними очима, тісно затисненими устами й виразом твердої непохитної волі та ясного розуму" — Софія Русова.

Ясний розум і непохитна воля виявилась в усіх ділянках життя і праці Олени Пчілки.

Народилась Ольга Косач (Олена Пчілка — псевдонім) в 1849 році в м. Гадячі на Полтавщині. Місце свого народження в спогадах про брата Михайла Драгоманова вона описує так (в уривках): „Є на Україні серед милої Полтавщини чудовий краєвид!... Станете на краю Драгоманівської гори, і перед вами відразу розсетлеться велика долина Псла... Гарний він літньою порою, як пишає зеленощами, радісним життям, красен і зимовою добою, як долина здається ще просторішою — укрита широким білим сніговим подолом... Красен і на провесні, як уся біла пелена повернеться в широку, вільну повінь, розіллється геть-геть долиною, а небо весняне відбивається в ній сяйвом і блакиттю!"

З такою любов'ю Олена Пчілка описує місцевість, де провела своє дитинство в оточенні гадяцьких дітей. В цей час закріпилась у неї любов до української мови, пісні, до українських звичаїв.

Батьки Олени Пчілки також дбали про виховання своїх дітей. Діти виховувались на світовій літературі і знайомились з українською літературою, яка тоді вже появлялася.

Разом з братом Михайлом Олена Пчілка вчилась у Києві, де познайомилась ближче з передовою українською молоддю та передовими українськими діячами театру і музики (Мих. Старицький, Микола Лисенко і інші). В Києві познайомилась з Петром Косачем, одружується з ним і виїзджає до Новгород-Волинського.

На Волині проходять довгі роки сімейного життя. Тут народжується два сини (Михайло і Микола) і чотири доньки (Лариса, Ольга, Оксана і Ізидора). Олена Пчілка повністю присвячує себе вихованню дітей, і про успіхи свого виховання вона пізніше писала так: „В дітей мені хотілось перелити свою душу і думки, і я з певністю можу сказати, що мені це вдалося". Особливу увагу вона присвячує Ларисі, зауваживши в неї літературні здібності. Вона допомагає Лесі розвинути її талант заохочує до писання, вона вибрала їй і псевдонім — Леся Українка.

Фото на початку 900-х років.

Крім праці з дітьми Олена Пчілка вивчає народній побут і народню творчість від місцевих людей, мандрівних кобзарів. Вона записує пісні і пересилає їх Миколі Лисенкові, записує обрядові звичаї, збирає колекцію народніх вишивок і видає їх в кольорах під назвою „Український орнамент".

Крім цього Олена Пчілка закладає бібліотеки по селах, старається розбудити в селян національні почуття. Вона шанувала народній одяг і сама носила його.

Велике значення для Олени Пчілки мали поїздки за кордон. В Галичині вона познайомилась з провідницями жіночого руху — Наталею Кобринською, Софією Окуневською і іншими. Пізніше приймала участь у виданні „Першого Вінка". Тут же вона нав'язала тісніше знайомство з Іваном Франком і Михайлом Павликом.

В 1886 році Олена Пчілка видає поетичну збірку „Думки-мережанки".

В 1890 році родина Косачів переїздить до Києва. Тут Олена Пчілка включається в літературну працю: пише оповідання для дорослих і дітей, робить переклади.

В 1906 році в Полтаві почав виходити журнал „Рідний край". Олена Пчілка співпрацює в ньому, а з 1908 року видає самостійно в Києві. В цьому журналі вона друкувала свої і Лесині твори, в ньому друкувались: Панас Мирний, Олександер Олесь, Степан Васильченко, Любов Яновська, Христя Алчевська і інші.

Смерть доньки Лесі Олена Пчілка пережила дуже тяжко. Тяжкі роки визвольних змагань пройшли в Гадячі, в родині своєї дочки. Від 1924 року Олена Пчілка знову жила в Києві. Вона писала спогади, працювала етнографом при Академії Наук. В 1925 році була обрана членом-кореспондентом Академії Наук.

Померла Олена Пчілка 4-го жовтня 1930 року, похоронена в Києві.

Всі відділи Союзу Українок Канади, які носять ім'я цієї визначної жінки, мусять бути горді з свого вибору.

О. Г.

———————

Олена Пчілка

НАДІЄ, ВЕРНИСЯ!

Хвилино журлива, хвилино сумная,
Звідкіль ти на мене взялася?
Навіщо ти, туго, журбо навісная,
У серце мені уп'ялася?

І душу стискаєш, гнітиш її важко,
Одгониш всі близькії втіхи,
І навіть чужі мені слухати тяжко
Веселії речі та сміхи.

Так темно, так глухо в душі неогрітій,
Порвалися струни дзвінкії,
У думці колишній, ясній, розмаїтій,
Бринять тілько сльози гіркії!

Ти зникла, надіє, зоря золотая!
Як пташка злетіла-знялася...
Сама тілько туга, як ніч зимовая,
На серце мені наляглася.

Вернися ж, надіє, кубелечко звити!
Без тебе ж так серце болить!
Не мавши надії, не варто і жити,
Не варто тим світом нудить!

Олена Пчілка

ВОЛИНСЬКІ СПОГАДИ

Волинь незабутня, країно славутня!
У пишній красі ти красуєш!
Здавен твою бачу українську вдачу,
Здавен мою душу чаруєш!

Я рідную мову, ту любу розмову
В краях твоїх всюди вчуваю,
Те слово живуще — віки невмируще —
Я скрізь в тобі серцем вітаю.

Із словом жаданим та з людом коханим
Єднаєш ти в серці моєму
Ті спогади ясні про милі та красні
Куточки в обширі твоєму.

Я іншу місцину, як любу годину,
У думці ніколи не втрачу;
В бездушнім просторі, у мертвім околі,
Живе своє серце там бачу.

У блисканні річки, в ясній невеличкій,
Обличчя ввижаються явні;
У гомоні гаю, в зеленім розмаю
Розмови вчуваються давні...

Ви Звягеля скелі, узгір'я веселі!
Ми з вами пак довго живали!
Найкращії літа з життя сього світа
Мої проміж вас пролітали!

Ти, Случе ігриста! Вода твоя бистра
Багацько умчала з собою
І щастя ясного, і суму важкого
Мого, — утекло за водою!

Ти, Луцьк стародавній, що досі слід явний
Ховаєш старої давнини,
Й тебе я спізнала, й тебе пильнувала —
Були то хорошії днини!

Старезний твій замок, дідизни останок,
Навік в моїй думці зостався.
І повідь весняна, широка, — і давня
Та церковця, в котрій прощався

Мій дух із тобою!.. Не жалем-журбою
Хотіла б тебе спом'янути,
Волинський куточку, де мов в сповиточку
Години ті сплять незабутні!

ОКСАНА ПАХЛЬОВСЬКА — ПОЕТ І НАУКОВЕЦЬ

(Закінчення)

Професор Ґречотті не був свідомим, що в Римі та інших містах Італії замість запрошених україністів викладали росіяни. Про це довідався пізніше.

В Неаполітанському інституті сходознавчих студій, славіст світової слави Ріккардо Піккйо, він і ініціятор МАУ, дбає щоб в італійських університетах були катедри української історії, мови й літератури, бо є різних профілів молоді фахівці, що хочуть займатись українністикою. Дуже зацікавились Україною відомі видавництва, часописи, також, зрештою, різноманітні інституції звертають свою увагу на Україну. Цього року в травні відбулася в Римі наукова конференція Польського інституту християнської культури, присвячена темі відродження національної свідомості в XI-XVII ст. в Польщі, Литві, Білорусі й в Україні. Треба думати, що мотором до зростання інтересу до України є не тільки гуманістична солідарність, наукове сумління, але й політична ситуація. Наша країна стає ключевою проблемою у процесі дезінтеграції економіки СРСР.

Явище русифікації, зокрема щодо мови, незрозуміле людям. Ми ж маємо велику культуру, як же могло статися таке? — питають. І треба нам знати, як відповісти на це питання.

Потрібні нам широкі зв'язки — наукові, міжнародні. Допоміжною стане в цьому МАУ. Міжнародною школою україністики при МАУ будуть зацікавлені письменники, видавці, бізнесмени багатьох країн. Щороку в Україні відбуватимуться курси для славістів з інших країн. З часом Київська школа стане частиною навчального циклу літньої школи україністики при Українському науковому інституті Гарвардського університету, де рівень викладання гуманістичних дисциплін є високий. Але треба вірити, що все ж таки після всіх катастрофічних диструкцій, вивчати мову треба таки в Україні. Треба створити і Державу Слова, без цього не буде гармонії в світі. Треба й талантів, треба фахівців, але необхідні також чесні й відповідальні люди, яких нічим вже не можна залякати.

Останнє питання в інтерв'ю, що дала його провідниця Людмила Навальна поетесі — це про пляни щодо майбутньої творчости. О. Пахльовська закінчує два прозові твори: „Координати болю" і роман „Перуджійські поцілунки. Бунт жанру", це дещо веселий твір про любов і про „неприкаяність людської душі в сучасному світі". Докінчує також монографію „Поезія італійського герметизму". Готує книгу віршів і книгу п'єс. Найцікавшим для авторки є книга „Українська Атлантида", яку пише на замовлення КІУС (Канадського Інституту українських студій). Це спроба дослідити синтетично історію України та її взаємин зі світом. З одного боку — це спроба вивести на поверхню хоч контур реальної автентичної культури України, бо для світу це поки що потоплена Атлантида, а з другого боку — дослідити причини потоплення України, як Атлантиди.

Бажаємо нашій непересічній і такій талановитій поетесі здійснити всі ці пляни щодо творчости. Але ще більше вдячности будить у наших серцях її віра й запевнення, що буде перемога розуму, духовости, порядности, чести, не буде року Блідого Коня з Апокаліпсису, а настане Рік Білого Коня.

Уляна Пелех

Подано скорочено за статтею: „Я вірю, я знаю — повинні перемогти розум, духовність, порядність, честь". Інтерв'ю з Оксаною Пахльовською Людмили Навальної, „Вісті з України" ч. 19, травень 1990.

———————

Оксана Пахльовська

СТАРИЙ ВІТЕР. ДНІПРО

Вночі він бродить площами Подолу
когось про щось питає крізь туман:
— Де ж верби ті, що я їх гнув додолу!
І хвилі ті, що я тут підіймав!

А ті сичі, що тут перекликались!
А ясен той, що раз-у-раз скрипів!
Чого ж вони мене не дочекались! —
живі, реальні — або хоч напів!

А де той дим отих домашніх вогнищ!
Гарчать кругом сталеві двигуни.
Чого ж ти, Дніпре, не ревеш, не стогнеш!
Ревти забув — то хоч би застогни!

СТВОРЕНО ЛЯБОРАТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Вона існує при Спілці письменників України, щоб слідкувати за наболілими питаннями української культури. У цій лабораторії працюють фахівці, які досліджують практичні питання культурології.

Найперше вони присвятили увагу національному оперному мистецтву, бо воно — за словами голови Лабораторії Української Культури — письменника Ігоря Кравченка є в критичній ситуації. Фахівці дивуються: чому серед українців, які славляться співучастю, занепадає в Україні мистецтво? Він говорив, що українські опери не є на відповідному рівні деяких народів. А ось у 1988 році на Міжнародному конкурсі імені Вебера в Дрездені опера П. Петрова-Омельчука „Він і Вона" визнана була кращою серед 45 опер країн світу.

У Львові започатковано музичний фестиваль імені Соломої Крушельницької. Проводиться конкурс співаків-студентів консерваторій України. Відбувся конкурс ім. С. Крушельницької хорів і вокалістів-аматорів на Тернопільщині, а в Чернівцях 1989 року відбувся вперше Фестиваль сучасної естрадної пісні „Червона рута".

Розпочала вже свою дію і згадана Лабораторія української культури. На прохання італійських друзів Лабораторія виготовила матеріяли на тему „Россіні і Україна" та „Россіні і Росія" — підготовка до святкування 200-ліття великого композитора Россіні в 1992 році. Італійці приготовляють матеріяли для глибшого вивчення творчости українських композиторів Дмитра Бортнянського та Максима Березовського, які вчилися в Італії. До того ж буде змога пізнати глибше внесок С. Крушельницької в культуру Італії, бо ж її уважають не тільки українською співачкою, але й італійською.

Взаємини поміж мистцями України й Італії поширяться в майбутньому також тим, що країни будуть обмінюватись студентами і викладачами консерваторій обох країн. Італійці підтримали ідею проведення в Києві фестивалів та конкурсів оперних співаків-українців, які виступають не тільки в Україні, чи в СРСР, але й за кордоном.

Ця інформація співзвучна з тим, про що написала Оксана Пахльовська у своїй статті на тему взаємин України з Італією п.н. „Оксана Пахльовська — поет і науковець", бо ж вона причинилася у великій мірі до скріплення цих взаємин.

Уляна Пелех

Подано за Валерієм Дяченком „Вісті з України" ч. 34, 1990

НАША „ПІВНІЧ"

Північ має свою природню красу, але жити там не легко. Мешканці „Півночі" мусять постійно змагатись з кліматом, поборюючи тяжкі кліматичні умови. Розташовуються жителі завжди поблизу води — місця для здобуття поживи і праці. Тут же будуються для них і медичні станції.

Праця медсестри є різноманітна. Часом приходиться привозити до медпункту і відвозити тяжко хворих пацієнтів. Найголовнішим транспортом влітку і взимку є ноги, а також „Гонда" і „Скиду".

Праця йде під наглядом лікаря. Дні праці в медстанції дуже напружені: прийом пацієнтів, відвідини хворих по домах. Мешканці мають 24-х годинну медичну обслугу.

Коли приїзджаю до одної з громад на півночі, стараюся відвідати їх крамницю, церкву, побувати на зимовому фестивалі, познайомитися з програмою в школі. Це дає мені змогу краще пізнати людей „Півночі" й їх життя.

Мешканці „Півночі" мають свої традиції, свою мову, котру вивчають до третьої кляси. В медстанції є перекладач, котрий допомагає медсестрі в комунікації з пацієнтами.

За останніх два роки я працювала на семи різних медстанціях Півночі, і я дуже задоволена, що можу давати поміч людям, котрі її потребують.

Анна Холод,
медсестра
Anne Cholod, RN, B.Ed., C.Th.

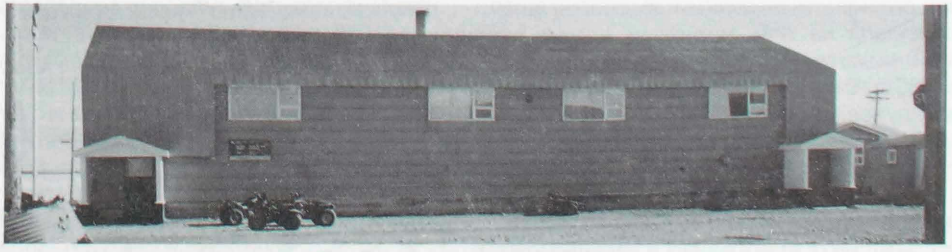

Медична станція на півночі Канади.

ВИСТАВКА КАРТИН ТАНІ АКСЮК В ОТТАВІ

ТАНЯ АКСЮК

У неділю, 4 листопада 1990 р. відбулась виставка картин Тані Аксюк з Монтреалю. Виставку і продаж картин організували батьки і учителі Рідної і Недільної Школи при Українському Православному Соборі в Оттаві, щоб придбати фонди на покриття умеблювання кляс.

Пані Таня Аксюк родом з м. Дубна на Волині. Після Другої світової війни батьки Тані, Петро і Валентина Кисленко переселилися з Німеччини до Бельгії, а в 1951 р. виїхали до Канади і поселились в Лашін, Квебек.

Таня закінчила Лашін Гайскул з похвальною грамотою в мистецтві на провінцію Квебек. Одержала стипендію і студіювала три роки мистецтво і скульптуру в Монтреалі, в Музеї Красного Мистецтва під керівництвом д-ра Артура Лісмера. Закінчила МекДоналд Каледж при МекҐіл Університеті, учителювала декілька років. Училася в Шнайдер Скул оф Файн Артс під керівництвом Карла Шейфера, Д. Літт і Ґутторна Отто.

Почала малювати водяними фарбами, але скоро перейшла на олії, малюючи ножем та щітками. Вона малює різні сюжети, а найбільше квіти. В 1980 р. Таня відвідала Україну і відтоді виявилась в українській тематиці. Вона є активним членом мистецькоі організації „Лейкшор Асоціяція Артистів". Брала участь в багатьох мистецьких виставках Монтреалю і околиці, а також мала успішні особисті виставки в Монтреалі, Торонті і Оттаві. Колекцію її картин можна знайти в чисельних домах Канади, Америки і Европи.

Тепер вона провадить кляси малювання олією для дорослих.

Виставка в Оттаві відбулася в авдиторії української православної громади. Окрім оригіналів олії, були дуже доброї якости „принтс" і карточки.

Оголошення про виставку були чисельні, в наслідок чого в неділю від 1-ої до 6-ої години виставку відвідало чимало зацікавлених людей і продаж виявилась дуже успішною. Батьки і учителі напекли дуже смачного печива і мали чай та каву.

Виставку відкрила Люба Шумська, представила малярку і розказала дещо про її виступи. Відтак говорила Таня Аксюк, пояснюючи якість малюнків і „Лімітед Едішен Файн Артс Принтс". Люба Шумська подякувала усім, хто працював і допомагав, щоб ця виставка була успішна.

Щиро вітаємо Таню Аксюк і бажаємо дальшого успіху!

Галина Михальчук

ATENA PASHKO CHAIRPERSON OF RE-ESTABLSHED SOYUZ UKRAINOK (LVIV) VISITS EDMONTON

A historic event occurred on October 11, 1990, at St. John's Institute, Edmonton, when the members of the Alberta Provincial Executive, Ukrainian Women's Association of Canada, hosted a coffee party for Atena Pashko.

On the initiative of Oksana Sapeliak and Atena Pashko, a conference of Ukrainian women was held in Lviv, February 21, 1990, and the Ukrainian Women's Association, "Soyuz Ukrainok", was re-established. It was originally founded in Lviv in 1917 and existed until September, 1939 when, at the beginning of World War Two, it was liquidated by Soviet authorities. After fifty years, the women of Ukraine have organized again, adopted a new constitution and are seeking contacts with other Ukrainian women's organizations in the diaspora.

Atena Pashko is the wife of Vyacheslav Chornovil, the Ukrainian journalist, author of "Lykho z rozumu" ("Woe from Intellect"), member of the Ukrainian Helsinki Union and chief editor of the *Ukrainian Herald,* an underground journal from Ukraine. For all these activities and especially because the samvydav magazine, the *Herald,* he endured 17 years of prison and internal exile as a political prisoner in the Soviet Gulag. He was released in 1985 and is now a Deputy of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR, head of Lviv Oblast Committee and, once again, chief editor of the *Ukrainian Herald.*

Atena Pashko was born in the village of Bystrycia near Drohobych, in the oblast of Lviv. Both her parents were teachers. She attended the Lviv Technical Institute of Forestry where she obtained a degree in chemical engineering. For many years she worked in the Geography Department of Lviv University. Early in life, she began to write poetry and her most recent book of poems, "Na perekhrestiakh" ("At the Crossroads") was published in 1989.

She married Vyacheslav Chornovil in 1969 during the time between his release after his first arrest in 1967 and his second arrest in 1972. They have a son and a daughter and two grandchildren.

After 1972, she was constantly harassed by the KGB, her home often searched, her phone disconnected and even her 80-year old mother was taken to militia headquarters and questioned.

Atena Pashko is warmly greeted by Filia Kruhliak, former President of the U.W.A.C. at St. John's Cathedral in Edmonton.

The news of the arrival of Atena Pashko in Edmonton galvanized the members of Soyuz Ukrainok into action. She and her husband Vyacheslav Chornovil were greeted at the International Airport on the evening of October 10, 1990, by their hosts, Yaroslav and Sofia Skrypnyk, Phyllis Kruhliak, Past President of St. John's Cathedral Branch, and several persons from other Ukrainian organizations.

Under the able direction of Anna Zwozdeska, vice-president of the Alberta Provincial Executive UWAC, almost 50 members gathered the following evening to meet Atena. Among those present were Past President of the National Executive of UWAC, Daria Yanda, Sophia Wasylyshyn, Lesia Ewasiuk, Anastasia Shemeluke-Radomska and Anna Zwozdeska.

Atena Pashko brought warm greetings from the members of Soyuz Ukrainok in Ukraine to our members in Canada. They were very pleased to receive congratulations on their renewal in February from the National Executive, Ukrainian Women's Association of Canada, Saskatoon.

She described how traumatic it is for them to have recent past history revealed. Many mass graves

are being dug up in many parts of Ukraine. They are learning the extent of mass murders by Nazis and Soviets. Many skeletons are those of women, recognized from the braids of hair found among the bones. She wondered how many women died in Siberia.

All over Ukraine the monuments of Lenin are being pulled down. It was a shock to discover that the base of the Lenin monument in Lviv was made up of gravestones from Ukrainian, Polish and Jewish cemeteries.

It was in a happier tone that she spoke of the re-establishment of Soyuz Ukrainok; how they were determined to use the same name as was decided upon in 1917.

The membership in Soyuz Ukrainok is growing fast. Though it is largest in Lviv, with over 1000 members, there are branches in other cities: Stryi, Drohobych, Kalush, Chernivtsi; there are about 20 members in Kiev and even a small group in Chornobyl. Letters of encouragement are coming in, often written in Russian, from Ukrainian women all over Ukraine.

She herself is amazed at the strength and dedication of women. After decades of fear, when their history was falsified, their language scorned, when it was a crime to go to church, where did they find such energy to begin all over again? Women work very hard. They have their daily jobs, the duty of homemaking and taking care of their children, they have to stand long hours in queues to shop. Still they find time to attend meetings and volunteer to help the old, the sick.

Pictured above are (left to right): Sofia Skrypnyk, Atena Pashko, head of Soyuz Ukrainok in Lviv, and Anna Zwozdeska, Vice-President of the Alberta Provincial Executive U.W.A.C.

Women members went into the schools to persuade teachers to change some of their teaching. This was not an easy task. Teachers had been trained in Communist ideology and were afraid of punishment by their superiors.

The members of Soyuz Ukrainok gradually brought new thinking into the schools. They took down photos of Lenin and put up icons. They taught the children to pray and to sing the national hymn. They changed "Deed Moroz" to "Saint Mykolai" and the "Day of the Woman" to "Mother's Day". Christmas and Easter are celebrated in the traditional way.

The children of Ukraine are a special concern to everybody. Most of them have health problems. The land and rivers have been poisoned. Vegetation is not fit to eat. There is a great fear that the new generation will not have the strength to continue the work begun by the present generation.

The members of Soyuz Ukrainok are trying to bring in a new word and meaning into the lives of Ukrainian people. That word is "myloserdia" — "mercy, charity, compassion", unknown words in the vocabulary of Communist ideology. They are good words to live by.

At the end of her talk, Atena read one of her poems. She had been detained by the KGB for several days and each morning she was greeted by the guard with, "How well did you sleep, woman, on the straw mattress?" She used this greeting as the first line in her poem:

...Як же Вам, Жінко, на нарах[1] спиться...
Ви ж не грабіжниця[2] ані не вбивця.
Як же Вам, Жінко, на нарах спиться...

Вам би купатись кожного ранку
У водах, що пахнуть зіллям рум'янку[3]...
Вас на світанку будять конвої,[4]
Ведуть, як бранку[5], до водопою.[6]

———

[1]straw mattress; [2]robber; [3]camomile; [4]guard; [5]captive; [6]watering place.

— submitted by
Helen Raycheba
Edmonton

PROFILES

Last month we introduced a new section in "Promin" to recognize the achievements of our many gifted Ukrainian Canadian women — be it in community endeavours or advancement in their chosen careers.

This month we feature the story of Anne Cholod, RN. , and the challenges of her work as a nurse in northern Canada, written in her own words.

CHALLENGES OF NORTHERN NURSING IN CANADA

Northern nursing relies a great deal on getting patients to treatment "on a wing and a prayer".

Canada's northland beckons to many. The vast barren land has its own beauty and enchantment. Topography alone presents a tremendous challenge for anyone to get from point A to point B without being blown away or buried in snow. But to health-care providers, the north challenges one's abilities to the maximum and tests her or his coping skills.

Outpost nursing stations are located in settlements of varying sizes and compositions: Inuit, Dene, Cree, Metis and a smattering of Caucasian. Each settlement presents its uniqueness. It may be on a coastline or inland, always near a body of water which serves as a source of food and livelihood. The main means of transportation for most residents is an all-terrain Honda in summer and a skidoo in winter, in addition to your own trusty "footmobile".

Caregivers come with varied motives. Some come with a sincere dedication to learn the ways of the people and to give the best possible care. Some come to run away from bad experiences in the understaffed and overworked acute care hospitals. Some come to forget their sorrows or sour relationships. Some come to earn money. And some to utilize their expertise in Obstetrics, Emergency and Intensive Care Nursing.

The nurse in the Nursing Station plays many roles. She or he assesses the patient, decides on the treatment, does lab work, gives out appropriate medications, and takes x-rays when necessary. There is a roster of doctors who can be consulted at any time. Some settlements have efficient evacuation services for seriously ill clients but others present a super challenge.

I had to evacuate two five-month-old babies who were in respiratory distress by taking a ground taxi for 25 miles to meet an air ambulance in which we flew for 45 minutes. Then another taxi waited to drive us down a winding, mountainous road for another 15 minutes before reaching the hospital. On "a wing of prayer" we arrived in time for greatly needed care.

The working days in these settlements are always busy. Mornings are open for 'Sick Clinics'. Afternoons are set aside for special clinics: Chronic Disease, Well Baby, Well Woman, Hypertensive, Diabetic, Prenatal — depending upon the needs of the particular community. Screening of vision and quick checks for communicable disease are carried out in the schools. Home visits are done to accomodate the needs of the chronically ill, terminally ill or some special needs.

I've prepared for the GST.

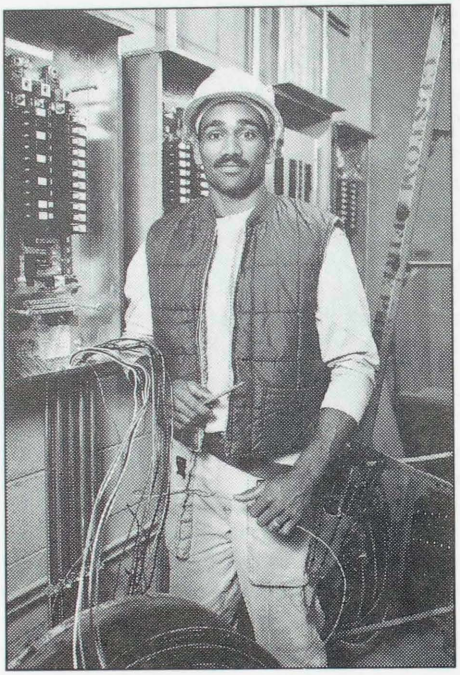

Have you?

Now is the time to register.

Are you ready for the proposed GST? If not, now is the time to register and prepare. Registration applies to anyone involved in a commercial enterprise. This includes fishing, farming, professional services and many activities carried out by non-profit organizations.

Revenue Canada is ready to assist you with information on:

- How to register and the benefits of doing so
- What the GST means to your operation
- Simplified accounting options and administrative procedures
- Rebates of the Federal Sales Tax
- How to recover GST on business purchases
- GST return and filing options

Contact us today.

Drop by the Revenue Canada Excise Office nearest you, Monday to Friday, 9:00 a.m. to 5:00 p.m. or pick up a Registration form at your local Post Office.

Canada's GST. It's good business to prepare now.

Revenue Canada Customs and Excise | Revenu Canada Douanes et Accise

Canada

The community is never without health care. One nurse is on call after regular hours, weekends or holidays. When on call, the telephone must be near at hand to answer all calls. Sometimes this service is abused but gradually settlements are understanding what is a true emergency.

To have a satisfying experience, a nurse must, within her or his own mind, sort out reasons for coming to these isolated communities. Individuals need to be comfortable about being isolated and enjoy their own company. It's important to have hobbies, a good radio and tape recorder. If you have a CBC television channel that comes in clearly, then you are blessed with added company.

Doctors' clinics may be held once a week, once or twice a month, or on rare occasions a doctor may live within the community and serve surrounding settlements. For the rest of the time quality care is the responsibility of a nurse.

The people of the north are very sensitive to attitudes of caregivers. They quickly recognize those who have come to learn about their unique way of life and serve them to the best of their ability and those who are there to take all they can get. In one station it seemed more important to bargain for polar bear pelts than to attend to the crowded waiting room.

There is no room for one-up-manship, or ego-building by tearing down your co-worker to make yourself look better or be considered the 'expert'.

Each nurse comes with various strengths and weaknesses. The goal for the nursing team should be to provide quality care and practical preventative counselling for all. When a team member suffers anxiety, stress, tension, or persecution due to another team member, then the quality of care deteriorates, confidence suffers, job satisfaction and self-esteem evaporate. Nurses should be generous in helping their co-workers provide quality care.

They should be generous in teaching clients formally or informally, telling them many things that are second nature to us. For example, in the north, urinary infections are prevalent due to unsanitary bathroom habits or ignorance of proper vaginal care. There are many prenatals in every community. A great need exists for prenatal and postnatal care for mothers and babies, especially for babies who are 'custom adopted' by mature women. They need help in establishing a routine of care for the child of today.

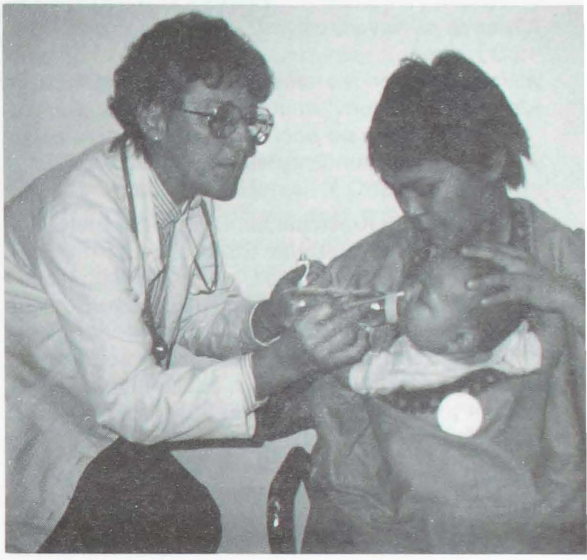

Anne Cholod treating one of her many young patients in Rankin Inlet.

When arriving to a new community, I like to explore the mood of it by visiting stores, churches, attending winter festivals, volleyball tournaments and school programs. This provides me with a sensitivity to the whole community, the well contingent as well as the not so well. People of the north have distinct cultural traditions from which we can learn a great deal. Their methods of coping with the weather, food-gathering and organizing special activities is a story in itself. Their native language is taught in schools up to the third grade, meaning that this is the first language of instruction. Nursing Stations have interpretors who assist with data collection and explanation of treatment. Even though language poses a barrier, body language is a powerful communicator. Body actions are read every moment. In one nursing station, though our language skills were minimal, I was pleased to teach a lady how to bake bread and buns while she taught me to bake bannok. I taught her to crochet and she taught me beadwork. During our visits we talked about managing her hypertension.

In the last two years I have worked in 7 different nursing stations. Northern nursing has its many challenges and I am grateful to have been given the opportunity to serve and understand the needs of these interesting people. I find it a very rewarding experience.

— written by
Anne Cholod, RN, B.Ed., C.Th.

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS ANNUAL CONFERENCE August 31, September 1-3, 1990, Edmonton

Last month we published the first part of this report on the Congress in Edmonton. This is part two.

Dr. Bohdan Krawchenko, Director of the Canadian Institute of Ukrainian Studies, Edmonton, had just returned from a visit to Ukraine. He was pleased to report that the computer, a gift to Ukraine from the people of Edmonton, was installed and working well.

He also reported the leaders of "perebudova" in Ukraine are trying very hard to educate the ordinary people to new political ideas. But the Communist authorities go into the villages and frighten people by warning them not to listen to strangers.

"Hide your children; they will steal your potatoes", they say, and so on.

However, in the larger centres, political knowledge is high. There is great patriotism among Ukrainians. They speak out against injustice, they write songs and recite verses, they carry blue and yellow banners openly, they put up posters on the walls.

However, the structure of society remains the same. The same Communist bureaucrats are found in all government departments, in the courts, as managers of factories and as chairmen of various civic bodies. They wait for a chain of command from Moscow and have no idea how to deal with local demands. So they sit tight and hang on to power and position.

The situation in Ukraine is critical. There is a shortage of everything and the environment is in desperate condition. Dissatisfaction and unrest is growing amongst the populace. One can only hope that the Rukh Movement will organize wisely and proceed sensibly.

Dr. Krawchenko felt it would be a great help to Ukraine if the Ukrainian comunities in the West set up information bureaus in Kiev and Lviv. It would be easier to sort out requests for assistance whether they are justifiable or not and to direct them to the proper sources.

John B. Gregorovich, Chairman of the Civic Liberties Commission of the Ukrainian Canadian Congress gave an overview of the work of the Commission since its formation on March 15, 1985.

It arose in response to the establishment by the Government of Canada, on February 7, 1985, of the Commission of Inquiry into War Criminals in Canada, chaired by Mr. Justice Jules Deschenes of the Quebec Superior Court. The public portion of the Deschenes Report was released on March 12, 1987 and there were no Ukrainians on the alleged war crime list.

The whole exercise of the Commission of Inquiry into War Criminals began when Sol Littman, the Canadian representative of the Simon Wiesenthal Centre for Holocaust Studies, Vienna, persuaded the Canadian Government that the country was full of anti-Semites and Nazi collaborators in the persons of Ukrainians who had emigrated to Canada after the Second World War. At the same time the national media concentrated on painting the Ukrainians of all generations as war criminals.

It was a victory for the Canadian Ukrainian community when the Deschenes Commission reported that no suspected Ukrainian war criminals live in Canada. However, it cost almost one million dollars and still has not entirely silenced the accusers.

The Civil Liberties Commission must continue its mandate to act on behalf of the Ukrainian Canadian Congress in civil liberties issues affecting Ukrainian Canadians.

The Civil Liberties Commission was successful in having the name of Josef Stalin erased from the map of Canada.

The Government of British Columbia was persuaded to remove the name of Mt. Stalin in the Rocky Mountains. This it did in June, 1987, renaming it Mt. Peck, after a British Columbian guide from the Peace River district.

On November 6, 1986, the Provincial Government of Ontario changed the name of Stalin Township near Sudbury to Hansen Township in honour of Canada's globe-circling wheelchair hero, Rick Hansen.

The **Internment Redress issue** is the current project of the Civil Liberties Commission. Ihor Bardyn is the chairman of the Redress Committee.

Between 1914 and 1920, during the First World War, about 5000 Ukrainian Canadians were detained in 26 work camps set up across Canada, all because they had Austrain passports. Their property was confiscated and never returned, they were denied the right to vote, they were forced to carry identification documents and many were deported.

One of the internment camps was at Castle

Mountain, west of Banff. On August 30, 1990, a group of 50 people went to the site for a commemorative service and wreath-laying ceremony. The service was conducted by the Most Reverend Archbishop John of the Western Diocese, Ukrainian Orthodox Church of Canada, assisted by four priests.

The Redress Committee wants an official acknowledgement that the Government of Canada had acted unjustly and that all 26 internment camp sites be recognized and marked with suitable historical plaques.

* * *

Yaroslaw Sokolyk, President of the local Ukrainian Canadian Congress, Toronto, gave a delightfully upbeat talk on "Being Ukrainian Today", though his message was serious.

He began with recounting the political changes in Ukraine and how this event is affecting our thoughts and actions. The leaders in the Rukh Movement in Ukraine are asking the members of the Ukrainian diaspora for help in material goods and in advice on how to proceed economically. Their need is overwhelming.

Because of the speed of the changes, the Ukrainian communities are forced into hasty action, often unco-ordinated and wasteful. It is time to step back and begin to plan, organize and control our financial and material assistance so it will be more effective. He noted that the World Congress of Free Ukrainians is already taking action on this front.

In this regard, he is appealing to the Committee in charge of the 1991-1992 celebrations of the Centenary of Ukrainian Settlements in Canada to consider the large amount of money to be spent on celebrations, most of which are temporary, and use some of it for help to Ukraine in its great need.

Being Ukrainian did not hamper our development in Canada. From, "It is fun to be a Ukrainian", he went on to expand the statement into, "It is not easy to be a Ukrainian." He urged his listeners to work, work, work and study, study, study!

* * *

The **National Information Bureau**, Ukrainian Canadian Congress, with Andrij Hluchowecky, director, and Donna Zaleschuk, secretary is in dire need of more financial assistance.

The Ukrainian Canadian Congress established the National Informayion Bureau in October, 1987, in the city of Ottawa, to monitor political policies concerning the Canadian Ukrainian Government.

This was done in response to the many requests of Canadian Ukrainian organizations and individuals who felt a great lack of input into policies and/or actions of the Government. It was a very necessary step, because when Dr. Dmytro Cipywnyk, as newly-elected President of the Ukrainian Canadian Congress first approached federal department officials, he was asked, "Where have you been all these years?"

The Canadian Ukrainian community absolutely needs an Information Bureau in Ottawa. It provides vital information to government agencies, foreign embassies and the general public. It is a watchdog for all government decisions on major issues of concern, including immigration, refugee regulations, Canada-Ukraine relations and any other critical legislative policy. It briefed the Canadian Department of External Affairs prior to Prime Minister Brian Mulroney's historic visit to Kiev, November 23, 1989, where he announced the promise to open a Canadian consulate in Kiev.

Space does not allow for more enumeration of all its achievements but the National Information Bureau must not be neglected or disbanded. It must be supported with more money, both from organizations and individuals.

A delegate remarked that Ukraine's economic troubles would be over if there really was some gold hidden away somewhere. Note this recent newspaper article:

Colonel Pavlo Polubotok and the Pot of Gold *("The Irish Times", June 25, 1990)*

Pavlo Polubotok, a Kozak leader , became acting Hetman of Ukraine in 1722 after the death of Hetman Ivan Skoropadsky. This was during the reign of Tsar Peter the First who had absorbed the Ukrainian Hetmanate into the Russian Empire. Without consulting Tsar Peter, Colonel Polubotok reorganized the government and the courts in Ukraine to deal more fairly with the peasants. For this bold action, the Tsar ordered him to appear before him in St. Petersburg.

Before he left , Polubotok was supposed to have deposited a barrel of gold with the Bank of England for safekeeping with instructions that it be returned to a sovereign and independent Ukraine.

Upon his arrival in St. Petersburg, Pavlo Polubotok was put in prison where he died in the fall of 1724. He was acclaimed as a hero and martyr for his country.

Ukraine has now declared its sovereignty and is claiming the barrel of gold, now worth about 16 billion British pounds.

The Bank of England officials have pored through hundreds of dusty ledgers but could find no record of the gold. They were supposed to have heaved a sigh of relief as they pride themselves on their honourable reputation of carefully hoarding other people's money. But it is possible that great riches, deposited by forgotten kings and nobles, are waiting to be claimed by the emerging countries in Eastern Europe.

— submitted by
Helen Raycheba

IN A WORLD OF RISING ENERGY PRICES

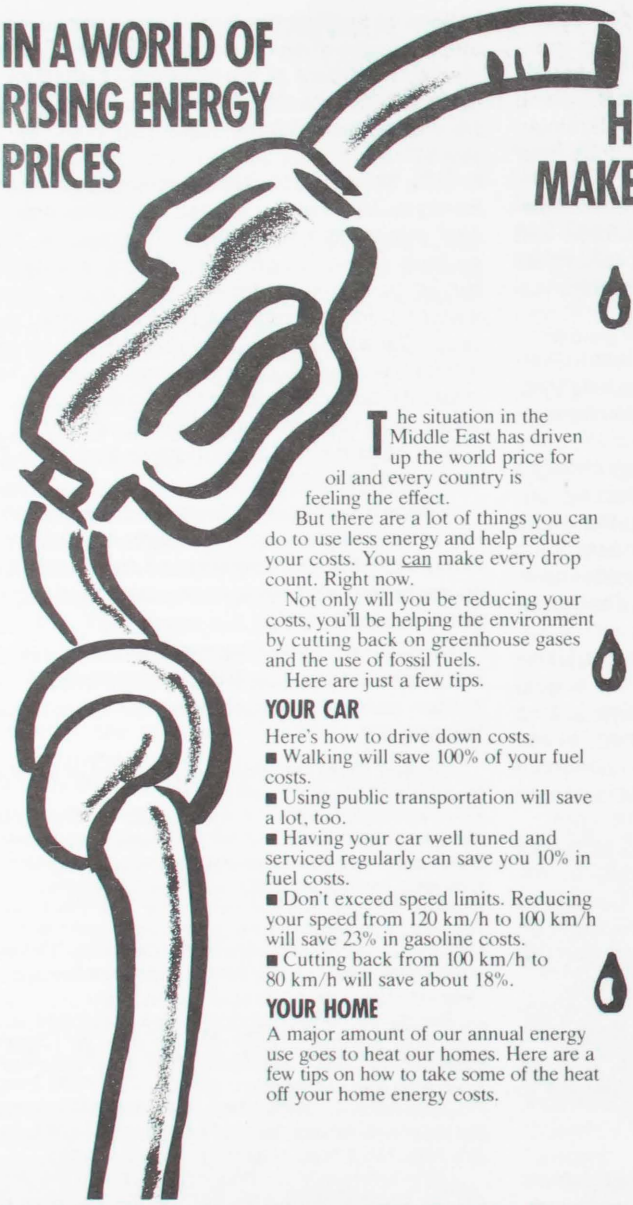

HERE'S HOW YOU CAN MAKE EVERY DROP COUNT.

The situation in the Middle East has driven up the world price for oil and every country is feeling the effect.

But there are a lot of things you can do to use less energy and help reduce your costs. You can make every drop count. Right now.

Not only will you be reducing your costs, you'll be helping the environment by cutting back on greenhouse gases and the use of fossil fuels.

Here are just a few tips.

YOUR CAR

Here's how to drive down costs.

- Walking will save 100% of your fuel costs.
- Using public transportation will save a lot, too.
- Having your car well tuned and serviced regularly can save you 10% in fuel costs.
- Don't exceed speed limits. Reducing your speed from 120 km/h to 100 km/h will save 23% in gasoline costs.
- Cutting back from 100 km/h to 80 km/h will save about 18%.

YOUR HOME

A major amount of our annual energy use goes to heat our homes. Here are a few tips on how to take some of the heat off your home energy costs.

HEATING

- If you lower your thermostat from 22°C to 20°C during the day and to 17°C at night you could save up to 15% on your heating bills.
- Oil furnaces should be tuned up once a year.
- Clean or replace furnace filters regularly.
- Seal your furnace ductwork with duct tape and insulate hot air ducts passing through unheated spaces.

WEATHERPROOFING

- Weatherstrip windows and doors.
- Caulk windows and door frames.
- Insulate attic, walls and basement to recommended levels. Install a vapour barrier where necessary.

YOUR WORLD

Just about every piece of plastic that you use is derived from a fossil fuel. The production of paper, metal and glass uses enormous amounts of energy. So the 3R's of environmental protection are vital as well. Reduce your energy needs whenever you can. Reuse bags, containers, bottles and wrappings when possible. Your community probably has local recycling programs in which you can get involved.

WE CAN HELP

We've got a lot more helpful tips on how to conserve energy. And they're free. Just send us the coupon. We'll rush a package of brochures to you.

OR CALL OUR TOLL FREE ENERGY LINE

1-800-267-5166

During business hours from
Monday to Friday

Hearing Impaired

1-800-267-4248

If you can't get through, please try again a little later. We'll make it worth your while.

FREE INFORMATION

"M"

Please rush me your Energy Savings Package today.

Name _____

Address _____ City _____

Province _____ Postal Code _____

Send to: Energy Publications, 580 Booth Street, Ottawa, Ontario K1A 0E4

Energy, Mines and Resources Canada
Hon. Jake Epp, Minister

Énergie, Mines et Ressources Canada
L'hon. Jake Epp, Ministre

Canada

Платон Воронько

ГІСТЬ

Сніг-сніжок
На долині.
Стіг-стіжок
В луговині.

У стіжку сховався заєць,
В нього хліба є окраєць,
Картоплина,
Горобина,
Ще й зелена капустина.

І живе собі, як дома,
Безтурботний наш сірома,
Тут зайшов до нього кроль:
— Хоч погрітися дозволь.
— Дуже прошу гостя сісти
І погрітись і поїсти.

Кроль закінчив капустину,
Горобину
Картоплину,
Навалився на окраєць.

І зітхнув гостинний заєць:
„От попався мені гість," —
Не говорить, лише їсть".

Сніг-сніжок
На долині.
Стіг-стіжок
В луговині.
У стіжку куняє заєць —
Не вечеряв сіроманець.

БЕНКЕТ В ЧЕСТЬ ПОЯВИ В СВІТ ІСТОРІЇ СУМК „СУМКІВСЬКІ СТЕЖКИ"

Ціль, — видання книжки історії СУМК провінцій Альберти та Британської Колюмбії, постановлена Провінційним З'їздом СУМК в жовтні 1984 року, дійшла до своєї кульмінаційної точки. Книжка вийшла друком. Тож не дивно, що авдиторія Катедри Св. Івана була виповнена вщерть сумківцями і їх прихильниками.

Святочний Бенкет розпочався входом процесії Все-Едмонтонського сумківського Хору з прапором, співаючи сумківський гимн, а за ними йшли гості. Встановившись на сцені хор далі продовжував співати хорові точки під дириґентурою молодого п. Ореста Солтикевича, закінчивши спів молитвою „Отче Наш". Високопреосвященний Архиєпископ Іван поблагословив вечерю.

Після смачної багатої вечері господар п. Никола Охота представив гостей за головним столом, а саме: представник Канадського Уряду — суддя Василь Лесик і його дружина п-і Вині, представниця провінції Альберти — п-і Кароліна Пинто і її муж Генрі, Високопреосвященний Архиєпископ Іван, голова Крайової Управи СУМК — п. Андрій Скрипняк із Гамельтону, голова Провінційної Управи СУМК — п. Корниль Зубрицький, почесний гість і один з організаторів СУМК на Провінцію Альберта і Британська Колюмбія, п. Павло Яворський із Монтреалю, о. прот. Мирослав Крищук, Голова видавничого комітету книжки „Сумківські Стежки" — добродійка Надя Крищук та господар вечора — п. Никола Охота.

Після привітів запрошених гостей, були представлені по черзі присутні голови Провінційної Управи СУМК від 1942 року: п. Андрій Мельничук (1942-1943, 1954-1956), п. Никола Охота (1949-1950), п-і Мирослава Фербей (1951-1952), п. Ярослав Метрунець (1963-1967), п-і Іванка Мельничук-Юсик (1977-1980), п-і Леся Єринюк-Погорецька (1980-1982), п. Йосиф Крищук (1983--1984), п-і Діяна Кругляк-Кухта (1985-1987), п. Кіт Свинтон (1987-1989), п. Корниль Зубрицький (1989-1990).

Слідуюче слово мав п. Андрій Мельничук — перший голова Провінційної Управи СУМК. Він представив почесного гостя п. Павла Яворського, який прибув на цей вечір на особисте запрошення комітету видання книжки, щоб своєю присутністю звеличити цей вечір, як також віддати йому честь, як одному із перших організаторів СУМК в провінціях Альберти та Британської Колюмбії. Пан Павло Яворський цікаво і дотепно оповів дещо з своїх минулих споминів, а присутні оплескували його жартівливі, гумористичні спомини.

Від імени СУМК п. Кіт Свинтон подякував п. Яворському за його цікаві і гумористичні спогади минулого сумківського життя.

Після цього присутні побачили на екрані знимки з життя СУМКу в Альберті та Британській Колюмбії та деякі моменти праці комітету видання книжки „Сумківські Стежки". Діяпозитиви на тлі музики були підготовлені п. Володимиром Бартком.

В імені СУМК п. Корниль Зубрицький подякував добродійці Наді Крищук, голові комітету видання книжки „Сумківські Стежки" за її довготривалу, тяжку і віддану працю, яка тривала шість років. З цієї нагоди він вручив їй від СУМК дарунок — надруковану книжку „Сумківські Стежки".

На кінець програми добродійка Надя Крищук оповіла присутнім про перебіг і труднощі цілої праці видання історії СУМК в Альберті та Британській Колюмбії, представила ввесь Комітет та всіх осіб, що працювали. Також склала особисту подяку урядовим представникам, організаціям і приватним особам, які дали фінансову допомогу без якої ця вартісна книжка не могла б появитися в світ. Вона також подякувала за довір'я доручене їй — видання цієї книжки.

Кульмінація цього вечора була, коли п. Павло Яворський перетяв стяжку, а бувші голови Провінційної Екзекутиви: п. Кіт Свинтон і п-і Діяна Кругляк-Кухта відслонили першу книжку „Сумківські Стежки". Ліцитація цих двох книжок в шкіряній обкладинці принесла поважну суму грошей на виплачення боргу друкарні.

Після офіційної частини вечора слідувала забава з танцями під музику оркестри „Трубка".

З цієї книжки ми можемо довідатись з кого складалися дані відділи, коли хтось шукає за відомостями про своїх предків. Можемо поба-

Сумківські стежки
Павло Яворський перетинає стяжку, а Кіт Свинтон і Діяна Кригляк-Кухта приготовляються відслонити книжку.

чити старі фотографії, що відбивають забутий час про наших прадідів. Ми можемо довідатись і факти, коли які відділи почали існувати, їх розвиток та досягнення.

Про цю книжку можемо сказати, що це писаний пам'ятник нашої української історії СУМК Альберти та Британської Колюмбії, а для теперішніх і будучих поколінь ці спомини повинні стати дороговказом на будуче.

Галина Кошарич

Цю цінну книжку „Сумківські Стежки" можна замовляти на нижче подану адресу:

Alberta-British Columbia SYMK History Book
11204-82 Avenue
Edmonton, Alberta
T6G 0T2

Ціна книжки $60.00. пересилка $5.00, **Разом $65.00**.

Це дуже гарний подарунок на Різдво, день народження, або інші оказії.

Г. К.

ВІСТІ МУЗЕЮ

ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА

В днях 29-30 вересня 1990 року відбулася конференція Союзу Українок Канади.

Секретарки з'їзду Марія Мельничук і Катерина Рожак прислали звіт праці попередньої голови музею в Едмонтоні від 1-го листопада 1989 року до 30 вересня 1990 року, як також склад нововибраної управи на 1990-1992 роки.

На 1990-1992 роки вибрано нову управу музею в такому складі: голова — Мирослава Куць, попередня голова — Надія Боднар, 2-га заступниця голови Анна Емська, рекордова секретарка — Галя Федорків, кореспонденційна секретарка — Анна Мельник, касирка — Фрозіна Романчук. Членки музею: добродійка Надія Стус, Люба Куць, Марія Лазарук, Юстина Михайлишин, Єлисавета Прокіпчук, Наталка Гарасимів, Марія Прокопів, Зоня Лазарович, Емма Верхомин. Анастасія Сенів і Ольга Ганочко, як почесні членки головного музею в Саскатуні, входять до музейного комітету, як дорадниці.

30-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ОТТАВІ

Молебень: о. Роман Божик.
Тримають свічки: Стефанія Шпитковська, Марія Ткачук, Галина Гнатишин, Галина Михальчук, Марія Воронюк, Галина Безнак-Смирнів, парпор — Ліза Маларек.

Оттавський відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки відзначив свій 30-літній Ювілей організаційної праці у суботу і неділю 13 і 14 жовтня 1990 року.

В суботу о. Роман Божик відслужив вечірню, опісля Панахиду за спочилих членок відділу. Співав столичний хор під деригентурою А. Ільченка. Гості, голова централі Союзу Українок Канади, М. Воронюк, голова Східньої Провінційної Екзекутиви С. Шпитковська і голова СУС Марія Ткачук та місцеві членки, тримали свічки, а голова відділу Ліза Маларек тримала прапор відділу.

Після Панахиди усі пішли на чайок до резиденції, де добр. Ґеня Божик приготовила чай та каву і різноманітне печиво. Усі присутні знайомилися з гостями і в приємній гутірці скоро минув вечір.

У неділю о. Роман Божик служив Св. Літургію, а потім Молебень за здоров'я членок відділу. Настоятель привітав ще раз гостей, а також несподівану гостю пані Галину Гнатишин. Під час Молебня свічки тримали пані: Галина Гнатишин, Марія Ткачук, Марія Воронюк, Стефанія Шпитковська, Галина Михальчук, Галина Безначук-Смирнів, прапор відділу — Ліза Маларек.

Опісля усі зійшли до залі на святочний обід. Святочна програма почалася вступним словом голови ювілейного комітету і господині свята Галини Безначук-Смирнів. Після молитви привітання зложила голова відділу Ліза Маларек. Усі засіли до святочного обіду, який приготовили деякі членки і ювілейний комітет, д-р Надя Желем спекла чудовий торт у формі смолоскипу. Після обіду господиня представила гостей за головним столом, і читала привітання Блаженнішого Митрополита Василія і бувших голів відділу — Василини Даркович з Едмонтону і Віри Сенчук з Вінніпегу. Опісля склали привіти настоятель о. Роман Божик і голова громади Іван Михальчук. Несподіваних і дуже шановних та дорогих гостей, пані Галину Гнатишин представила Галина Михальчук, а пані Марію Ткачук представила Зіна Кислиця. Провінційну голову представила Матильда Лазарович. Пані С. Шпитковська говорила коротко, змістовно, двомовно.

Гості за головним столом
(Справа) голова громади Іван Михальчук, Ліда Маларек, Марія Воронюк, Галина Гнатишин, о. Роман Божик, добр. Ґеня Божик, Марія Ткачук, Стефанія Шпитковська, пан Шпитковський, Галина Безначук-Смирнів.

Галина Михальчук прочитала історію відділу. Наступило представлення голів відділу, яке виконала добр. Ґеня Божик, а пані Г. Гнатишин і пані М. Ткачук вручили їм квіти. Присутніми головами були: Ірина Мушка, Ольга Самець, Зіна Волох, Марія Мех, Евгенія Ковалик, Матильда Лазарович, Галина Михальчук, Зора Джексон, Люба Подольська, Галина Безначук-Смирнів, Ліза Маларек. Опісля Ольга Самець представила пані Марію Воронюк, вона виголосила цікаву промову.

Відзначення членок відділу — 30 років в Союзі Українок Канади виконала Краєва голова М. Воронюк і голова відділу Л. Маларек. це були: Дарія Кір, Матильда Лазарович, Марія Мех, Катерина Мосійчук, Ірина Мушка, Люба Подольська, Ґлорія Прокопович, Ольга Самець, Зіна Волох, Валентина Савченко. Членки відділу переходові: Галина Михальчук — Монтреал, 30 років, Марія Неґрич — Вайта, Вінніпеґ, Міссіса́га, Оттава, 50 років, Параскевія Тріщук — Ріджайна, Канора, Оттава, 52 роки в Союзі.

Відзначення членок відділу — 25 років в Союзі виконали провінційна голова Стефанія Шпитковська і добр. Ґеня Божик, даючи їм грамоти. Це були: Зіна Кислиця, Марія Голюк, Татіяна Штепа, Катерина Лящук, Галина Желем, Евгенія Ковалик, Е. Гавелок.

Кінцеве слово подяки гостям, членкам і всім хто помагали, сказала добр. Ґеня Божик. На закінчення о. Божик прочитав молитву.

З нагоди Ювілею були видрукувані брошурки з програмою, привітаннями, історією відділу та знимками, яку приготовили добр. Ґеня Божик, Галина Михальчук, Галина Безначук-Смирнів і Ольга Самець. Виставку знимок відділу влаштували Галина Безначук-Смирнів, Галина Михальчук та Матильда Лазарович.

Комітет багато попрацював, щоб зорганізувати цей Ювілей і щоб провести його цікаво і гарно. До Комітету належали: Галина Безнчук-Смирнів, добр. Ґеня Божик, Ліза Маларек, Галина Михальчук, Матильда Лазарович, Ольга Самець.

Галина Михальчук

ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ ВІДДІЛУ У ВІННІПЕЗІ ЗА РОКИ 1989-1990

УПРАВА КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Зліва сидять: О. Михальчук, О. Гайовська, О. Гаврилюк, Т. Гавришків, Т. Сидор, П. Шекмар, А. Назаревич. В другому ряді зліва: А. Кулик. О. Дудич, С. Керелюк, М. Кіндрат, М. Ґром'як, Р. Байдак, М. Петров, О. Кормило, Г. Онуфрійчук, Н. Міщук і А. Луцан.

На річних зборах Вінніпезького відділу Комітету Українок Канади, які відбулися 8-го травня 1989 року, головство на наступні два роки очолила Тамара Гавришків, представниця від Союзу Українок Канади. До управи Відділу на рік 1989-1990 увійшли: бувша голова Оля Гаврилюк, голова Тамара Гавришків, перша заступниця Тетяна Сидор, друга заступниця Оля Михальчук, протокольна секретарка Параскевія Шекмар, кореспонденційна секретарка Анна Назаревич, скарбник Оля Гайовська, референт української преси Галина Онуфрійчук, референт англомовної преси Олена Шевчук, архівістка Марія Ґром'як. Культурно-освітній комітет: Оля Кормило, Галина Онуфрійчук, Розалія Байдак, Анастазія Міщук, Анна Драґан, Тереса Антонюк. Господарський комітет: Стефанія Керелюк, Анна Кулик, Параскевія Шекмар, Марія Кіндрад і Елизавета Весоловська. Телефонічний комітет: Оля Дудич і Анна Луцан. Представниці до Жіночої Ради: Марія Петрів і Розалія Байдак. Представниці до Вінніпезького КУК: Тамара Гавришків і Тетяна Сидор. Контрольна Комісія: Марія Ґром'як, Оля Кормило і Олена Шевчук.

В місяці серпні 1989 року заходом нашого Відділу влаштовано в павільйоні „Київ" культурно-мистецьку виставку, яка складалася з трьох частин: 1) 175-та річниця народження поета Тараса Шевченка, 2) „Рік української мови" відзначено реклямою українських часописів і журналів, 3) виставка вишивок з різних областей України.

В місяці вересні 1989 року успішно переведено проєкт „Ходотон кроком вперед" на потереби відділу.

Крайова конференція Комітету Українок Канади відбулася в готелі „Вестін" від 5-го до 6-го жовтня 1989 року, на яку наш відділ вислав дві делегатки, Тамару Гавришків і Олю Гаврилюк, вони також взяли участь в 16-му Конґресі Українців Канади, що відбувся 6-9 жовтня 1989 року.

В листопаді 1989 року в залі катедри Пресв. Тройці відбувся наш „Річний Чай", прихід з якого був призначений на допомогу українцям в Бра-

зилії. З нагоди року української мови чайне прийняття відкрив студент Манітобського Університету Василь Балюта. Чай пройшов з повним успіхом, моральним і матеріяльним.

Під кінець року, в місяці грудні в „Ґарден Сіті Інн" наш Відділ влаштував Різдвяну вечірку, на якій пані Людмила Онуфрійчук розповіла про Різдвяні звичаї, також зроблено спільну знимку з представницями.

В місяці лютому в залі Інституту „Просвіти" відбулася Академія в пошану українських героїнь. Святочну доповідь виголосила пані Марта Левицька-Костюк, голова Крайової Управи КУК. В концертовій програмі виступали: хор „Ярослава", диригент Ярослав Щур, хор „Іларіона", диригент Василь Соломон, ансамбль бандуристів „Золоті Струни", керівник Ліза Лукашенко. Деклямацію „Героїням УПА" виконала Оля Пирожик. Мельодеклямацію на тлі співу членок Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки при катедрі Пресв. Тройці під керівництвом добр. Юстини Лучак і Галини Коваль виконала Валентина Нозворті. Михайло Петришин відчитав „Подзвінне" — слова Меланії Кравців. Святочну програму закінчено спільним співом „Ще не вмерла Україна".

Протягом року наш відділ брав активну участь в імпрезах улаштованих Вінніпезьким Відділом Комітету Українців Канади, Жіночої Ради міста Вінніпеґу та Міжнароднього Центру. Вислано 9-ть пачок потребуючим українцям в Бразилії.

Вислано листи до федерального уряду в справі відкриття канадського консуляту в Києві, а також про долю українських дітей в наслідок ядерного вибуху в Чорнобилі і про загадкову хворобу дітей в Чернівцях. Вислано лист до уряду Манітоби з проханням виправити українську мову в брошурі, яку видав Манітобський уряд на різних мовах, „Хто має право голосувати і як, в день виборів". Переклад на українську мову є зовсім незрозумілий і неправильний. Також вислано листа до телевізійної сітки СБС з проханням приготовити і висвітлити документальний фільм про Чорнобиль.

Проминув рік праці в дружній згоді всіх представниць, що належать до Відділу КУК, за що всім членкиням, а зокрема голові пані Тамарі Гавришків належиться велика подяка.

Галина Онуфрійчук
пресовий референт

50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ ВАСИЛЯ І ВАСИЛИНИ БОНАР

СУРЕЙ, Б. К.

Дня 3-го серпня понад 70 осіб (родина і сусіди) прибули до дому ювілят на „wine and cheese". Гостина тривала до пізньої пори ночі.

В день ювілею 4-го серпня в 5-й годині по полудні о. Ворончак відслужив молебень при милозвучнім співі хору під керівництвом диригентки Анни Залубняк.

До молитви і благословення стояли ювіляти Василь і Василина, а за ними первісні дружка і дружба — Ґвен і Джім Гунчак, Марія Дорош — дружка і Софія Сімпсон — світилка. Поруч ювілятів стояли їх діти і внуки: Орися і Деніс Сарела, Маруся і Джон МкКелви, Петро і Крісті Бонар і одинадцятеро внуків.

Церква була переповнена родиною і приятелями.

Отець Ізидор сердечно привітав ювілят та побажав їм доброго здоров'я, щасливого та Богом береженого життя на майбутнє.

Гостина відбувалася в українському православному центрі біля церкви. Діти привітали батьків хлібом і сіллю, а внуки підвели дідуся і бабусю до головного стола, який вони красно удекорували.

Після благословення страв отцем Ворончаком програму проводив син Петро. Він привітав батьків і присутніх гостей, а потім були привіти від церковної управи, Союзу Українок Канади, Ордену Св. Андрія. Був привіт від посадника міста Сурей і від державних крайових і провінційних установ. Дочка Орися коротко оповіла про життя батьків, а син Дмитро висвітлив фільм про їх працю, їхніх дітей і внуків. Дочка Маруся сказала кілька слів про їх життя і працю від дитинства до тепер. Хор проспівав ювілятам пісню „Де згода в сімействі" та „Многая літа".

На закінчення ювіляти Василь і Василина сердечно подякували всім присутнім місцевим і тим, що приїхали з далеких околиць Канади і Америки, за привіти, отцю протоєрееві Ворончаку за молитви, хорові за спів, господиням за самчну вечерю. Гості забавлялися до пізньої пори. В неділю 5-го серпня був пікнік в Реасе Arch Park. І тут зібралось біля 175 осіб.

6-го серпня Василь Бонар мав день народження, тож з цієї нагоди діти організували „Бранч".

Василь і Василина Бонар є членами місцевої церкви Успіння Пресвятої Богородиці у Валей Сурей, Б.К. від початків її існування — 1946 року. Василь був активним провідником у будові церкви і аудиторії. Він є касиром при церкві, є членом Ордену Св. Андрея.

Василина всі ці роки працює при церкві, тепер є головою відділу Союзу Українок Канади, допомагає в недільній школі, співає в церковному хорі.

З нагоди свого Золотого Ювілею подружжя складає пожертву на журнал „Промінь" $50.00 і на „Вісник" $50.00.

Нехай всемогучий Господь обдарує Вас, ювілят, і Вашу достойну родину кріпким здоров'ям, щастям на Многії Літа.

Щасти Вам, Боже!

Присутній

ПОМЕРЛА НАТАЛЯ ВАЦИК
ТАНДЕР БЕЙ, ОНТАРІО

„БОГ — ЦЕ ЛЮБОВ!" „Люби Бога свойого всім серцем, всіми мислями, всією душею своєю, а ближнього твого, як самого себе!" Це провідна думка Всеч. о. мітрата Павла Змійовського в прощальному слові під час похоронної відправи по сл.п. Наталі Вацик, що відійшла у вічність дня 15 вересня 1990 року.

Покійна пані Наталя Вацик у кожній людині вбачала лише друга, якому слід усюди виявляти прихильність, любов і готовість в потребі допомогти. Тому й не буде дивним, коли посмієм сказати, що не багато в Канаді таких місцевостей, де пок. Наталя не мала б приятелів, а навіть близьких друзів. Протягом року у їхній дім заходило багато відвідувачів, зокрема тих, які тут колись жили, а згодом переселились на схід чи захід Канади (Тандер Бей у центрі Канади). Багато з них, буваючи тут, або ж тільки переїзджаючи, не оминали гостинної хати д-ра Івана і Наталі Вацик. А їх бувало так багато, що не маємо відваги нікого з них назвати по імені, бо поминули б інших.

Не оминали вони колись з доктором, а тепер з сином Іваном приїзжих солістів чи ансамблів, чи взагалі мистецьких груп, зокрема з України. Помимо того, що вони бували на публічних товариських сходинах з ними, Пані Наталя часто запрошувала їх до своєї хати. От хоч би назвати таких, як Дмитро Гнатюк, сестри Байко, київське Тріо бандуристок. Запрошувала і гостила поодиноких відвідувачів з України.

Оця любов до ближнього, вроджений соціально-громадський інстинкт був у неї постійно живим товчком, що спрямовував її думки, ініціятиву в сферу суспільної активности. Ще з дівочих років Наталя була безупинно активна в жіночих організаціях.

Приїхавши до Форт Вілліяму, вона стала членкою найстаршої тут жіночої організації Товариства ім. Ольги Басараб при Т-ві „Просвіта", Форт Вілліям. Роки економічної депресії, а потім роки Другої світової війни була важкі. Жіночі організації мусіли спрямувати основний напрямок своєї праці в практично-допомогову сторону. Одначе, молодші з них, уже другої ґенерації з канадською освітою, не задовольнялись однобічною ділянкою праці. Вони відчували потребу плекати, творити і розвивати духові вартості української культури. Тому серед них зродилась думка організувати нове жіноче товариство з іншими цілями та програмою праці. І так постало

Жіноче Т-во „Доньки України". Одною з рушіїв у організації того товариства була власне покійна Наталя Вацик. Вона і стала першою головою, згодом була кілька разів переобрана. І тут вона виявила свій природній хист небуденної організаторки.

Як усе буває, так і тут виринали різні труднощі, часто і немилі, але Наталя в кожній ситуації зуміла знайти позитивний вихід. І її віддану працю належно оцінили і членки товариства, і централя Союзу Українок Канади, іменуючи її досмертно почесною головою.

Наталя народилася 1909 року в селі Бодаки, Крем'янецького повіту, на Волині. До Канади приїхала 1928 року, до Су-Люкавт, Онтаріо. В 1929 році переїхала до Форт Вілліяму і тут одружилася з відомим лікарем д-ром Іваном Вацик. У сім'ї у них троє дітей. Орися, замужня Кларк, має дві дочки й сина. Мирон студент медичних наук, загинув трагічно під час праці 1965 року. Іван працює в Міністерстві транспорту в Онтаріо. Чоловік, д-р Іван, помер 1965 року.

Втрату чоловіка і сина п. Наталя тяжко переживала. Завдяки своїй сильній душевній самоконтролі та моральній піддержці великої когорти приятелів вона віднайшла духову рівновагу. Маючи з природи чутливу мистецьку душу, вона цікавилась майже всіма видами мистецтва. Вона організовувала курси вишивання, у співпраці з іншими (Михаліна Гарасимчук) влаштовувала мистецькі виставки. Одначе, найбільше душевної радості знаходила в музиці всіх жанрів. Часто відвідувала опери і симфонічні концерти.

Сл. п. Наталя була членкою парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці Української Православної Церкви в Канаді, членкою „Взаємної Помочі", Товариства „Просвіта" в Форт Вілліям, а також і головою батьківського комітету українознавчої школи цього товариства.

18-го вересня цього року, Всеч. о. митрат П. Зміївський провів похоронні відправи при численній участі друзів і приятелів у церкві Благовіщення Пресвятої Богородиці. Тлінні останки покійної спочиватимуть на загальнім цвинтарі Маутейн Вю біля могили чоловіка і сина.

Хай земля улюбленої Канади буде їй легкою, а пам'ять про неї вічною!

Григорій Мигаль

П.С. Внедовзі після відходу пок. Наталі Вацик 30 вересня 1990 року, помер її брат Макар Долинський, народжений 9 серпня 1902 року, в селі Бодаки, Крем'янецького повіту, прекрасної Волині.

Хай в Бозі спочиває!

Г. М.

КВІТИ НЕЗАБУТНІЙ

Кладу китицю квітів на свіжу могилу моєї дорогої приятельки, назабутньої товаришки ще з юних днів в Україні, а пізніше в Канаді, бл. п. **Наталки Вацик**, з дому Долинська — упокоїлась в Тандер Бей, Онтаріо 15 вересня 1990 року, в її світлу пам'ять складаю $25.00 на журнал „Промінь".

Синові Іванові і дочці Орисі Кларк з родиною висловлюю щирі співчуття.

Наталя Когуська з родиною
Вінніпеґ

На свіжу могилу нашої дорогої приятельки **Наталки Вацик** з Тандер Бей, Онтаріо, яка упокоїлася 15-го вересня 1990, замість цвітів складаємо пожертву $25.00 на нев'янучий вінок. Родині висловлюємо щирі співчуття, а покійній нехай канадська земля буде пером.

— Василь і Анна Стасів
Миссисаґа, Онтаріо

ПОПРАВКА

В числі 5, травень 1990 р. на сторінці 29 подано Управу відділу ім. Лесі Українки в Вотерфорд, Онт. на 1990 рік. Написано: друга заступниця голови — **Рузя Галик**, мусить бути: **Рузя Свиридович.**

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

БЛАЖЕННІЙ ПАМ'ЯТІ АРХИПРЕСВІТЕРА
Д-РА ФРАНКА КЕРНІЦЬКОГО

У другу річницю упокоєння **Архипресвітера д-ра Франка Керніцького**, який відійшов від нас 25-го грудня 1988 р. у Вінніпезі, Ман., в його світлу і незабутню пам'ять складаю на пресовий фонд журналу „Промінь" — $30.00. Нехай буде Вічная Йому Пам'ять!

Дружина Марія

———————

Замість квітів на могилу моєї дорогої приятельки Марії Арсеній, яка упокоїлась 15-го жовтня 1990 року, складаю на журнал „Промінь" $20.00. Вічна їй пам'ять!

Родині покійної Марії висловлюю щирі співчуття.

Добродійка М. Керніцька

———————

Залучую пожертву $50.00 на пресовий фонд „Променя" замість цвітів на свіжу могилу приятельки бл. п. **Теодори Гаврисишин**, яка упокоїлася в неділю 7-го жовтня 1990 року.

— Анна Ралько
Вінніпеґ, Манітоба

———————

У незабутню пам'ять мого мужа, нашого тата і діда **Івана Любого**, котрий відійшов від нас 25-го травня 1970 року, складаю $25.00 на журнал „Промінь". Вічна йому пам'ять!

— дружина Ф. Любий і діти
Ріджайна, Саскачеван

В памя'ть бл. п. **Іванни Вахни** присилаємо $50.00 на видавничий фонд журналу „Промінь".

— С. Степанюк
Управа Онтарійської Філії
Музею С.У.К.

———————

На свіжу могилу нашого дорогого тата, бл. п. **Андрія Никіфорука**, який упокоївся 31-го жовтня 1990 року у Норт Бетлфорд, Саскачеван, і мами, **Василини Никіфорук**, яка упокоїлась 19-го листопада 1979 року, замість квітів на могили посилаємо $100.00 на журнал „Промінь". Вічна їм пам'ять!

— син Стефан і невістка Юлія Никіфорук
Скарборо, Онтаріо

———————

Відділ Союзу Українок Канади імені Лесі Українки в Давфині складає нев'янучий вінок на свіжу могилу дорогої членки бл. п. **Марії Кульбаби**, яка упокоїлася 17-го вересня 1990 року. У її світлу пам'ять складаємо $10.00 на журнал „Промінь". Покійній вічная пам'ять, а родині щире співчуття.

— Марія Білоус
С.У.К. відділ ім. Лвсі Українки
Давфин, Манітоба

———————

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої членки **Катерини Іванишин**, котра упокоїлася цього року, жіноче товариство імени Ольги Басараб із Геффорд, Саскачеван жертвує $25.00 на журнал „Промінь".

Вічна їй пам'ять, а мужу Іванові наше глибоке співчуття.

— Савеля Гарах, голова
Ольга Сметанюк, референтка
С.У.К. ім. Ольги Басараб
Геффорд, Саскачеван

У першу болючу річницю смерти кладемо нев'янучий вінок ще на свіжу могилу нашому найдорожчому мужу, татові, дідусеві **Іллі Шкрибляк**, який відійшов від нас на вічний спочинок 19-го вересня 1989 року.

Нехай канадська земля буде Тобі легкою, а пам'ять про Тебе буде вічно між нами. Вічна йому пам'ять!

У світлу пам'ять покійного складаємо $50.00 на фонд журналу „Промінь".

Дружина Таня Шкрибляк і діти
Бурлінґтон, Онтаріо

———————

На свіжу могилу бл. п. **Теодори Гаврисишин**, яка упокоїлася 7-го жовтня 1990 року в Вінніпезі, членки комітету членства відділу ім. Лесі Українки при катедрі Пресвятої Трійці, замість квітів в її пам'ять складають $25.00 на журнал „Промінь". Вічная їй пам'ять!

— членки комітету:
Оля Ковальчук, Софія Дзюба, Вероня Кирилюк, Катерина Будзінська, Галина Бабій — Вінніпеґ, Манітоба

———————

Манітобська Провінційна Екзекутива С.У.К., замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Теодори Гаврисишин**, бувшої голови Провінційної Екзекутиви від 1964-1970 року, активної і взірцевої членки нашої української громади, складає $50.00 на журнал „Промінь". Хай пам'ять про покійну буде вічна між нами!

— за Манітобську Провінційну Екзекутиву
С. Бейзик, голова
Р. Байдак, секретарка
Вінніпеґ, Манітоба

На свіжу могилу, замість квітів, бл. п. **Галін Лазарович**, яка упокоїлась 23-го жовтня 1990 року, складаємо дар $20.00 на журнал „Промінь".

Засмученій родині висловлюємо наші найщиріші співчуття, а покійній Галін хай буде вічна пам'ять!

— Параскева і Мирон Ворон
Калґарі, Альберта

———————

Складаємо пожертву $15.00 на журнал „Промінь", як нев'янучий вінок, у світлу пам'ять брата бл. п. **Василя Буряника**, який упокоївся 28-го листопада 1987 року.

Вічна йому пам'ять!

— сестра Марія Березюк
з родиною
Ітуна, Саскачеван

———————

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої членки бл. п. **Марії Лазарук** Союз Українок Канади при Катедрі Святого Івана в Едмонтоні жертвує $25.00 на журнал „Промінь" Бл. п. Марія Лазарук упокоїлась 1-го листопада 1990 року.

— за відділ С.У.К.
Галя Федорків
Едмонтон, Альберта

———————

Скалдаємо пожертву $50.00 в пам'ять спочилого 10-го жовтня 1990 року **о. Дем'яна Свириденка**. Вічна йому пам'ять!

— Добродійка Свириденко
і родина Баруста
Брамптон, Онтаріо

———————

ОГОЛОШЕННЯ

Є запотребування на одну передплату в Україну, можливо, що будемо мати ще більше. На конференції Союзу Українок в Саскатуні в днях 16-17 листопада вирішено, що можна висилати, як хтось від нас зробить передплату на „Промінь" з розрахунку щоб частково покрити і висилку в Україну ($20).

Редакція

———————

Є також лист з просьбою зробити визов двом молодим людям (подружжя) на постійний побут в Канаді.

Бажаючих допомогти прошу звертатись до редакції.

О. Г.

РЕЦЕПТУРИ СТРАВ З ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

КУТЯ

Готову обібрану з луски пшеницю легко спражити в кухні, сполоскати в кількох водах. Остання вода полоскання повинна бути чиста. Налити чистою холодною водою і поставити варити, часто мішаючи. До пшениці дати пів ложечки соли. Приварену пшеницю випікати в печі до готовости. Випечена кутя багато смачніша. Кутю заправляти медом перед поданням на стіл. Перетримувати в холоднім місці.

———————

БОРЩ З КРЕПЛИКАМИ

Почистити два середньої величини буряки, покраяти їх на тонкі пасочки (соломкою), налити 6 горнят води, покришити середньої величини цибулю, моркву, петрушку, бібковий листок і кілька зерен англійського перцю. Варити яких півгодини. Тепер додати покраяну на кубики картоплю і селеру і варити яких 10 хвилин. На закінчення дати чверть головки капусти і варити знов яких 10 хвилин. Як вся городина вже зварена, додати окремо присмажену на олії цибулю, пів горнятка помідорового соку, або презервованих помідорів. Дати борщеві ще раз закипіти. Окремо потовкти малий зубчик часнику з сіллю і додати до боршу. Перед поданням на стіл додати до борщу горнятко вивару з грибів.

———————

КРЕПЛИКИ

Замісити звичайне тісто, як на вареники, розкачати тоненько і покраяти на дуже маленькі квадратики. Наповняти начинкою, зліплюючи два ріжки докупи. Варити в посоленім окропі, як вареники. Накладати по кілька до борщу.

Начинка на креплики: зварити сушені гриби або свіжі печериці. Юшку з грибів зцідити до борщу. Гриби посікти дрібненько або змолоти на машинці. Окремо присмажити на маслі дрібно посічену цибулю і гриби. Додати до того трохи тертих сухих кришок з хліба, посолити, поперчити і робити креплики (ушка).

СМАЖЕНИЙ ПЕРЕЦЬ

8-10 шт. перцю (солодкого)
1-3 цибулини
5-6 помідорів
1 морква
лавровий лист
2 зубки часнику
зелень
олія і оцет

Перець миють, дають йому підсохнути, обжарюють з усіх боків на розігрітій олії. З підсмаженого перцю видаляють шкірку. Приготовляють заправку: на розігрітій олії підсмажують дрібнопорізану цибулю. Коли вона підрум'ниться додати м'якоть помідорів, дрібно натерту моркву, оцет, лавровий лист, зелень. Все перемішують і прокип'ячують. Очищений перець викладають в глибоку миску, заливають заправкою, додають подрібнений часник. Залишають на ніч. Подають холодним як закуску.

———————

ТУШКОВАНІ БАКЛАЖАНИ З ПЕРЦЕМ

1 кілограм баклажан
400 грам солодкого перцю
100 грам олії
3-4 помідори
3-4 цибулини
3-4 моркви
зелень петрушки
3-4 зубки часнику, сіль.

Баклажани чистять, нарізують кружечками завтовшки 1 см., солять і залишають на 30 хв., щоб стік сік і зникла гіркота. Солодкий перець миють, чистять, нарізують соломкою. Баклажани і перець обсмажують в олії на сковороді, складають в посудину шарами, заливають обсмаженими подрібненими помідорами з цибулею і натертій на дрібній тертці морквою і тушкують до готовості. Подають холодним як закуску.

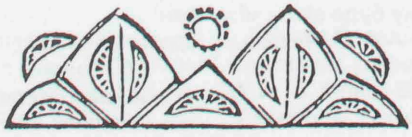

PROMIN 30TH ANNIVERSARY PRESS FUND DONATIONS

Once again our sincere thanks to the following subscribers and friends who have sent in donations for Promin's 30th Anniversary Press Fund. Your continued support is truly appreciated.

U.W.A.C. of St. John's Cathedral, Edmonton $500.00
Collection at 49th Conference of S.U.S. in Windsor 216.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Branch, Windsor 200.00
U.W.A.C. Kniahynia Olha Branch, Vernon 150.00
Most Rev. Metropolitan Wasyly (Winnipeg) 100.00
Mrs. Helen Raycheba (Edmonton) 100.00
Dr. & Mrs. Martin Chepesiuk (Toronto) 50.00
Mrs. Valli Tymoshuk (St. Catharines, Ont.) 50.00
U.W.A.C. Daughters of Ukraine Branch, Montreal 50.00
Mr. & Mrs. W. Bodnar (Mississauga, Ont.) 30.00
Mrs. Tamara Buhay (Hamilton, Ont.) 30.00
Mrs. Natalka Flak (Edmonton) 30.00
Dr. Hanna Janischewsky (Mississauga, Ont.) 30.00
Mrs. Olga Kaye (Saskatoon) 30.00
Mrs. Helen Shewchuk (Wakaw, Sask.) 25.00
Orysia Burak 20.00
Mrs. Olena Makovytska 20.00
Mrs. V. Marko (Toronto) 20.00
Mrs. Mary Stefiuk (Agassiz, B.C.) 20.00
Mrs. P. Stefiuk (Vernon, B.C.) 20.00
Mr. & Mrs. W. Turner (Toronto) 20.00
Mrs. Veretelska 20.00
Mrs. Lidia Liber (Etobicoke, Ont.) 15.00
Mrs. Irene Lukasiewicz (Bramlea, Ont.) 15.00
Mrs. V. Smereka (London, England) in memory of A. Dziubenkiw 15.00
Dr. Martin & Halina Chepesiuk (Toronto) 12.50
Mrs. Mary Paschuk (Willowdale, Ont.) 12.50
Mrs. V. Holoniuk 12.00
Mrs. Mary Dubenski (Winnipeg) 10.00
Mrs. Anna Dumchak 10.00
Mrs. Tamara Dumka 10.00
Mr. Bohdan Fedchun 10.00
Mrs. Olya Hamara 10.00
Mrs. Maria Kipen (Barry Way, Ont.) 10.00
Mrs Anna Kurchaba (Winnipeg) 10.00
Dr. M. Lazarovych 10.00
Mrs. Olena Makowetsky (Chatham, Ont.) 10.00
Mrs. M. Nehaj 10.00
Mrs. Anna Petrow (Winnipeg) 10.00
Mrs. Luba Yankowich (Toronto) 10.00
Mrs. Anastasia Belbas (Weston, Ont.) 5.00
Mrs. Mary Bereziuk (Ituna, Sask.) 5.00
Mrs. T. Cosc (Montreal) 5.00
Mrs. Vera Dragan (Que.) 5.00
Mrs. Katherine Fidyk (Melfort, Sask.) 5.00
Mrs. Irene Gudzowsky (Toronto) 5.00
Mrs. V. Kowaltschuk (Montreal) 5.00
Rev. V. Makarenko 5.00
Mrs. N. Metulynska 5.00
Mr. Michael Nimchuk (Burlington, Ont.) 5.00
Mr. Dmytro Shpytkowskyj 5.00
Mrs. W. Waranycia (Montreal) 5.00
Mrs. Wira Dratsch (Trenton, New Jersey) ... 3.00

*Please note that the above is a list of all donations received by the copy deadline of November 15th. All donations received after November 15th and before December 15th will be published in the following issue of Promin (January).

ПОПРАВКА

В числі 10, жовтень 1990 р., написано: Джосі Талпаш, Саскатун — $5.00, треба — $10.00.

РОЗШУКИ

Гатрич Ганна Прокопівна, нар. 1914 року, розшукує батька **Прокопа Кирилюка**, який виїхав до Канади 1904 року, працював ввесь час на залізній дорозі. Був лист зі шпиталю про його смерть від нещасливого випадку на роботі.

Пишіть на адресу:

Україна
с.м.т. Лужани
Кіцманського р-ну
Чернівецької обл.
вул. К. Маркса, 30
Гатрич Ганна Прокопівна

* * *

Параска і Ганна Слюсар розшукують материного брата (Мати — Марія, 1915 року народження) **Дмитра Михайловича Слюсаря**, народженого в селі Шабокруки. Відозвіться на адрес:

Івано-Франківська обл.
Тлумагцький р-н
с. Шабокруки
Наболотній Парасці Іванівній

OCT 90
I C-13
HAWRYSH MRS K
13703 BUENA VISTA RD
EDMONTON ALTA
T5R 5R5

Кияни протестують проти союзного договору.